

Illetékes nyilatkozat a Palesztinában levő magyarországi gyermekekről

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IV. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1948 JANUÁR 1.
5708 TÉVESZ 19.

1848—1948

Írta: Rónai Mihály András

1.

A magyar zsidóság legfelsőbb képviselői szerve azzal a feladattal tisztelt meg, hogy hivatalos lapja újévi számának élén a magyar zsidóság nevében köszöntsem 1948 centennáriumának esztendőjét.

A feladat szépsége — mely nem egyéb, mint Negyvennyolc vénuszi szépségének visszhangozása maga — először szinte a szemembe süttött: hiszen annak az esztendőnek centennáriusáról van szó, melyben a szabadság, a demokrácia és a forradalom zászlóvivőjeként a magyar a világ szemében Európa első nemzetévé emelkedett, s amely e hazában a szabadsággal, demokráciával és forradalommal mindenkor közös ügyű zsidóság történelmének is első tiszta fényű dátumát jelenti. Aztán — ha csak egy pillanatra is — felhő suhint át a sugárzás előtt: a feladat nehézsége. Hiszen egy oly közösség nevében kell köszöntőt — s nem pohárköszöntőt — mondanom, mely szívében és elméjében kioltatlanul s frissen viseli még amaz idők emlékét, melyeknek a centennárius előtt alig pár esztendővel majdnem si-

kérült a magyart a szolgaság, a fasizmus és az ellenforradalom utóvédjeként a világ szemében hovatovább Európa utolsó nemzetévé züllesztetniök, s amelyek e hazában a szolgaságban, fasizmusban és ellenforradalomban mindenkör bukott ügyű zsidóság történelmének is legsötétebb dátumait jelentik.

Roppant feladat, mely a centennáriusra vár: hogy 1848—49 győzhetetlen fényével segítse annak a forradalmi átalakulásnak művét, mely a magyarai szemünk előtt a vezérli vissza önmagához — ama legkülönb, ama valódi önmagához, ki száz évvel ezelőtt a szabadságban, a demokráciában, a szociális igazságban, az emberiség legdrágább közös eszményeinek ígéző vonásaiban ismert magára. S 1848—49 szépséges, centennáris sugárzására vár az a semmivel sem kisebb feladat is, hogy segítse a zsidót — már aki rászorult s már aki kívánja — visszavezetni honfitársaihoz: ahhoz a magyarsághoz, melyet (mint minden nemzetet) sosem a személt, hanem mindig a legjava, sohasem Szálasi Ferenc és Erdélyi József, hanem — amíg világ a világ —

Kossuth Lajos és Petőfi Sándor testesít meg valójában. *Nem volnék zsidó, ha elfeledtem volna a bibliai égő csipkebokor példázatát, nem volnék magyar, ha nem vallanám, hogy e nemzet előtt 1848 égő csipkebokrában jelent meg a szabadság Istene, nem volnék ember, ha e csipkebokorban lángoló Istent elföldné előlem a Sátán gyújtotta auschwitz-i máglyák füstje — s nem volnék végül szocialista, sőt demokrata sem, ha mind e harsány példázatot és villámzó jelet magamban az írtalem, a tiszta és ronthatatlan ráció világos és logikus nyelvére egyértelműen lefordítani nem tudnám.*

Példálatom, túlsótul is tisztában vagyok vele, hogy 1848 száz évnnyiről ideszugárzó fényére nagyon is szükségünk van: nem könnyű vállalkozás az önmagától elvadult magyart önmagához s a magyarságtól elvadt zsidót a magyarsághoz visszavezetni. Mintahogy voltaképpen ebben fáradozik szinte az egész megfeszített Európa is: visszavezetelni az emberséghez magát az embert, kinek farkasfogát növesztett néhány ordas év. Kikétségbeesett volna persze a fáradozás, ha ember

az embertelenségben, magyar a magyartalanságban és honját a hazában el nem vesztett zsidó nem akadt volna egy sem. Szerencsére nincs így. Am teljes sikerrel e vállalkozás még így sem kecsegtet: van is, lesz is ember, aki az embertelenségben, magyar, ki a magyartalanságban megátalkodik... s megátalkodván, elkárhozik. (A szót nem paposan: mindenképpen értem.) S van is, lesz is — ezektől moráliter, persze élesen elkülönítve —, van is, lesz is zsidó, ki az ősi bibliai hazában keres (és találjon is) új hazát, melynek földjén ha bármikor szabadságünnepet ül, méltón ünnepli majd benne 1848 ünnepét is, mely a világszabadságé — annak a Negyvennyolc ünnepét, melynek szelleme 1936—39-ben Madrid s 1947—48-ban Tel-Aviv löporfűtős utcái fölött ugyanazzal a bátorítással lobogott és lobog, mint 1848—49-ben Isaszeg, Kápolna s a pesti Dunasor parázsló tetői fölött.

Magyar íróként nem is ismerem hát előbbrevaló feladatot ma, mint — teljes és kombattáns szolidaritással a világ minden elnyomottja és szorongatottja, a letiport spa-

Ára 1 forint

nyolc proletár, a fegyverre kényszerült szentföldi zsidó, a kapára-kaszára kelt götög paraszt, a guzsbakötött izmu amerikai szerezcsen s az 1848 barrikádjainak helyén új torlaszokat emelő francia és olasz munkásság iránt — részlvennem, s akár csak ha egy szál esendő tollal is, de míg tollfogtányi erőm van, segédkezni Európára és a magyarság legjobbjaiknak e heroikus vállalkozásában: hogy az embert az emberiségnek s a magyart a magyarságnak visszaadjuk. E mai, ünnepi feladatomban tehát, mellyel a magyar zsidóság hivatalos orgánuma megírt, ez ünnepi lélekkel vállalt munkámnak látom egyik legszebb munkakölteményét: köznapját, mely jutalmát nyerte máris, ha csak egyetlen zsidó lélekben is sikerül megigazgatnom 1848 tüzeinek hamvas paraszat. Hisz' voltaképpen nincs is más teendőm itt, mint kimondanom egy tételt és hozzáfűznöm indokolását.

Első fele e tételnek — melyet kimondván büszke vagyok, hogy a magyar zsidóság egyetemének nevében mondhatom — úgy hangzik, hogy *a magyar zsidóság egész lélekkel ünnepli 1848 centennáriumát, s a nemzet e legnagyobb ünnepét üdvözlöve s megilletődve vallja a maga ünnepének is.* Másik fele pedig e tételnek — melyben külön öröm, hogy a köztársasági kormány legfontosabb s legmélyebb jövő intenciójával hangzik egybe — úgy szól, hogy *ami bennünket illet (s amiben másoktól eltérünk), mi, magyar zsidóság nem parcellázunk ki az ünnepből a magunk „külön” részét, ami nincs (sem nekünk, sem senki másnak): az egy és oszthatatlan magyar Negyvennyolcat ismerjük csupán, s ünnepelni is azt ünnepeljük.*

Nem közönséges, aligha mindennapi szolidaritási nyilatkozat, sőt szerelmi vallomás ez: hisz' olyan közösség nevében hangzik el, mellyel a magyarságtól tömegesen elbitangolt magyarság tegnap még nem volt szolidáris, melynek szerelmét ez a sereggestül idegen ágyakban háló magyarság tegnap még nem viszonzotta — igen: *olyan közösség nevében hangzik el mindez, amelyet tegnap kis hijján egyszálal kiirtottak a magyarság bitortott nevében.* Am mégis több ez pusztán szerelmi vallomásnál, merőben más ez holmi önfeledt mazochista ömlengésnél, mely —

ha ezt lehetne ráfogni — gyalázatunkra válnék. S éppen mert több ez és más, lenyomhatatlan gyalázatunk épp az volna, ha e szolidaritási nyilatkozat s e szerelmi vallomás *ma el nem hangzanék*: hisz' olyan közösség nevében hangzik el, melynek láncait — a többi elnyomottak láncával együtt — világszerte 1848 szelleme tépte le, mellyel a magyarság nevében száz évvel ezelőtt Kossuth Lajos, Petőfi Sándor és Eötvös József ajkán a magyarság géniusza maga vállalt örök időkre szolidaritást, melyre a sarga felöltöt világszerte 1848 szellemének tagadása varrta vissza, s mely maga ölébe meg újra hallottait s öngyilkos kézzel maga tetőznél be a Gonosz művét, ha 1848 ünnepét megtagadná. Olyan posztumusz ádálala volna ez a Gonosznak, amire példát nem tud a történet... de büntetést igen.

„Tulajdon nélkül kimondhatjuk, hogy ma minden zsidó, akinek helyén van a szíve s az emlékezete, 1791 Franciaországának gyermeke” — írta a francia zsidóság nagy történetírója, Théodore Reinach, s idézte 1939-ben, mikor már éppen rakni készültek az auschwitzi máglyát s a drancy-i barakkokat, a francia forradalom történetírója, Édouard Herriot. A barakkokat szétszedték, a máglya kihamvadt — de tüze, mely elémésztette szinte minden alyánkfíát, az igazságot nem emészthette el. Hogy igen: *mi is minden magyar zsidó, akinek helyén van a szíve s az emlékezete, 1848 Magyarországának édes gyermeke.* Az is, akit megölték, az is, aki túlélt; s büntetlenül egyikünk sem bonthatja fel, becselenség nélkül egyikünk sem árulhatja el a világ elnyomottjainak nagy szövetségét, melyet 1789–91, 1848–49, 1917, 1918–19 és 1945, az emberiség és a magyarság történetének valamennyi nagy fordulója együtt szabadított fel, s külön-külön többé már — ha közös gyászainkat s közös ünnepcinket nem feledjük — soha el nem veszíthet. Azon veszem im észre magam, hogy a tétel után már ki is mondódott az indokolás, mely rövid és világos: *Jaj az üldözöttnek, aki szabadulása után üldözői helyett egykori cellatársai ellen fordul, csak mert azok a homályban foglár-uniformisnak néztek a kényszerzubbonyt, melyet ugyanaz a kéz rakott rájuk.* Jaj a szíveknek, mikben a hitványak gyűlölete kioltja az

igazak szerelmét. *Jaj annak, aki egy nemzet szeméjé miatt felmondja a szerződést, mit a nemzet legjavával kötött; mert aki a Szálasi Ferenc utcájába így végképp betévedt, az örökre elvéved benne, s a Kossuth Lajos sugárutjára — mely az emberiség közös, nagy útja — a zsákutcából soha visszatérni nem fog. (A jó zsidó, a tisztas kis boltos mindig tudta, mi a szerződés, még akkor is, ha érzésnek nem volt dolga benne; s az *ob Schön, ob Regen* cseppet sem profanáló prózájára mindig biven tudta lefordítani az *aldjon, nagy verjen sars keze* mélységesen igaz költészetét...)*

A tétel áll, indokolása — vázlatosan — elhangzott; most már csak *élni* kellene parancsa szerint.

2.

Elismerem, hogy nehéz, hogy rettenetesen nehéz. Minden egyes magyar zsidótól lélek és elme minden erejét, a hibátlanul, sugallatosan működő ösztönnel (s életösztönnel!) való emberfeletti erejű engedelmeskedést követeli. Csupa olyan kvalitást, ami kitől legyen elvárható, ha nem a zsidótól, szenvedőnek és értelemnek ez emberség és kultúra demokráciája felé kívánczozó arisztokráciájától? (melynek tudnia kell, hogy ezt az igéretföldjét e kvalitások nélkül soha el nem érheti). De mégis...

Hogyan volna nehéz! Hisz' elsősorban az kell hozzá, hogy *semmi ne feledjünk, mindent pontosan lássunk*: ne feledjük véreink vértanúságát s pontosan lássuk, kik voltak a gyilkosok — s *éppily pontosan észrevegyük, hármán nehéz, az SS zubbony alatt a történelem mélyén a negyvennyolcas honvédatillat.* Igen: e két képesség összege, precízen szuppleráló fogaskerék-rendszere kell hozzá, hogy feljussunk a csúcsra, melyről világosan látható a lejtő, melyen Magyarország és egész Európa 1848 óta végigzuhan, s melynek legalján most véresen tápáskodik, hogy igaz rendeltetésének meredek útján újra nekirugaszkodjék.

Igen: e földrészen a bécsi, a frankfurti 1848 s az egész Vormárcz lelkes, paraplés forradalmárainak ivadékaiból tölgyfalombos SS-fenevadak, a piemonti és lombardiai 1848 s az egész *Risorgimento* vörösinges karbonáróinak unokáiból feketeinges *segregatario federale*-k, dedunokái-

ből poroszleptű badillák, a 48-as párisi polgárforradalom barrikádöcsék utódaiból pélainista *préfet*-k, lavalista gyászfranciák, a Kossuth Hírlapja előzetőinek és 1848 honvédtiszteinek vérszerűtől leszármazottjából horthysta szolgabírák, wofflista aladárok, imrédysta főispánok, ujvidéki esendőrtisztek, ukrájnai muszparanesnokok, hungarista fosztogatók és dunaparti gyilkosok lettek. Igen: annak a Rákosi Viktornak, aki a felejtethetetlen *Korhadt Jokerestek* negyvennyolcas legendakoszorújának egyik legszebb levelére *A zsidó fia történetét* jegyezte fel, ama szinbelikus 1848-as zsidó fiút, akit nem vettek be honvédek, de a prázsmári tetőn, épp a havas feszület alatt véresen bukott arera a honvédek ügyéért — ennek a Rákosi Viktornak az édes fia épp a minap állt néphíroság cíle, hogy feleljen a bűnökért, melyeket mint keretparanesnok annak az 1848-as zsidó fiúnak, utóda, az 1942-es zsidó fiúnk ellen Ukrajnában elkövetett. Igen: Európa — s benne e nemzet is — még soha így mélyre nem zuhant. De tanulságot, mely több az öklöbrázásnál, csak az ismerheti e zuhanásból, aki látja s felismeri: *hogy e zuhanás valójában az 1848/49-ben Európaszerte eltaposott forradalmu s 1867/1871 táján Európaszerte kompromisszumban diadalmaszkodott s hatalmát belezárolt polgári osztály szennyes, véres, iszonyú — de végleges bukása volt.* S 1948-ban im egy olyan Európa — s benne egy olyan Magyarország — ünnepel centennáriumot, mely a forradalmat szemükkeltára ott folytatta, ahol 1848 júniusában a párisi munkásság barrikádjait Cavaignac tábornok ágyai szétlőtték s ahol 1849 decembér a felszabadított, de földtelen magyar parasztság kezében a fegyver kezdett már féltelmesen hatni egy magyhirtokososztályra, mely legott muszkavezetőnek állt, s egy vezérfari klókkre, mely legott binnyásan váltogatni kezdett az V. Ferdinándra s a magyar alkotmányra tett esküje között. Igen: a Harmadik Rend forradalma s utána maga a Harmadik Rend is elbukott, gyalázatban magával rántva Európaszerte majd minden hazát — ám e bukásból s e gyalázatból feltápáskodván, 1848 centennáriumán Európaszerte folytatódik a mi: a Negyedik Rend felszabadítá-

sára törő forradalmi átalakítás köszönti méltón mindenütt 1848 idéltűző, százéves sugarát.

3.

E sugar fényében is hátborzongató, de immár nem kétségbeesztő például az az előadói megállapítás, mely épp a magyar parlament utolsó 1947. évi napirendi pontjánál a népbírósi novella tárgyalásakor elhangzott: hogy „ma is negyven-ezer gyilkos jár köztünk szabadon.”

...Negyven-ezer gyilkos! Már a javaslat megszavazásának másnapi sajtójában is akadt hang, mely a Faragó László előadói beszédének ezt a számadatát „tulzásoknak”, továbbá „meseszerűnek” minősítette. Sőt „Lali baba és a negyven-ezer gyilkos” szöveggel még viccelődni is merészelt. (Szerelném, ha a hang tulajdonosa, aki feltéhetően nagyra tartja a nyugati ízlést s így bizonyára irtózik mindentől, ami shoking — szerelném, ha ez a máskéülönben buzgó anglo-amerikánus sznobizmus megjegyezné, hogy viccelődni nemhogy negyven-ezer, de még egyetlenegy áldozat tetejére fölött sem lehet. Csontjaikon itt-ott még rajt is van a hús!) Tartok tőle pedig, hogy az előadói számadat becsülésnek szerény, hozzávetésnek óvatos. De — negyven-ezer gyilkos! — maradjunk csak ennél. Ifnyadi Mátyás negyven-ezer lovasa a Duna-jégén és Szálasi Ferenccel (és Horthy Miklóssal) negyven-ezer gyilkosának áldozatai (persze korántsem valamennyien) a Duna jégénél — történelmünk két szonozs számadatának e blaszfém ellentéte így is eléggé érzékeltes. Bárcsak elmaradt volna a második — de mivel, fájdalom, nem maradt el, rossz szolgálatot tesz a magyaroknak, aki történelméből ezt az adatot elikkasztja, vagy elkeni. Hazugságon nem épülhet szabadság és jövő — már pedig ezt a hazát igazán csak az szereti, akinek gyöngédsége van olyan erős, hogy negyven-ezer gyilkos elfekett arcán is áthatal, s aki ennek a hazának szíve szakadtán is szabadságot és jövőt kíván. Igen: negyven-ezer gyilkos emlékeztetésével végződött 1947-ben a magyar országgyűlés tanácskozása, körülünkben negyven-ezer gyilkossal fordultunk 1948. centennáriuma

felé, — melyet, ime, mindeneken túl és fölött ünneppünknek vállalunk. Ha keresztény volnék s pap volnék — nem is az ország legfőbb áldozárja, hanem káplán csupán —, határtalan, szent buzgóságba esném: negyven-ezer gyilkost (de akár egyet is, ha van!) töredelemre bontom, gyónásra költeném, hogy annak az esztendőnek, mely a magyar történelemben Istennek legfelsőbb, 1818-nak centennáriuma érünk is tiszta szívvel celebrálhassam ünnepi misém. Hiszen hatalmas feladatunk kínálkozik, hasonló ahhoz, mely Szent Istvánt itt apostolságra hitlalta el, s melyet említettem már egyszer e hasábkönn: apostoli misszió egy olyan pogányság körében, melyhez foghatót Európának e pontján utóljára Szent István talált — azaz még ő sem.

Hogy ezt a missziót (az egyetlen, mely méltóságának teljes hitelt, bíborának valódi fényt adhatott volna) az ország primása nem vállalta, hogy e negyven-ezernek gyónásra intése helyett további negyven-ezernek adott előzetes, (de szerencsére hiábavaló) abszolúciót — azt, sajnos, régóta tudjuk. Sőt, nem csak nehezünkre őszintén megmondanunk, hogy tragikusnak tudjuk — ha bizunk is benne, hogy tragikussá, végül is majd nem az ország számára válik. Nem is jutott volna eszünkbe most, ha Révai József minapi nagy expozéjából végre részletesen meg nem tudjuk, hogy Esztergom non coronat: hogy Mindszenty József a centennáriumot nyitott szombatján, Kossuthot, Petőfit, Tücsöcsöt a nemzet szívéből leszakítani készült.

Az a Mindszenty, aki — pár hónapja még csak — keveselte halottainkat.

4.

Zsidó, magyar zsidó, ki a Negyvennyolcra vállat vonsz

s kinek nem kell utóda sem, az ifjú magyar Harmadik Közlársaság (mert akad ilyen zsidó is) — eredj, lökd mélyebbre a Duna iszapjába halott apádat: ünnepelj és szabotálj — vele. Vele, Mindszentyvel s mind a többi Pehm-mel, akinek te Kohn voltál és Kohn maradsz, pedig Kovácsnak is régebb vagy, mint ők, Mindszentynek. Eredj, drukkolj a három éves terv ellen, utáld az üzemi bizottságot, csufold a prolit, csavard vissza a rádiót „Amerika hangjára” (ami pedig nem az, csak annak henegegi magát), légy mondán és vigyázz a zsebedre. Hiába: a zsebed immár foltozhatatlanul lyukas — és nem érdemled meg, hogy beszidd a levegőt, melyben valahol a Visztula fölött elvegyűltek anyád auschwitzi hamvai.

De ha szíved nincs, eszed azért legyen. Né csufold a prolit, hanem segíts neki, ha dolgozik, ha centennáriumot ünnepel: ha megenged, sikerülne kitékerni a nyakát — hidd el nekem! —, a te nyakad is nemhetetlenül vele tekerődnék ki. Egészen világos példázatot akarsz? A munkásszázadokat sem Horthyék találták ki. Az első világháborúban — amikor te lipótvárosi kaszinótag és tartalékos tiszt voltál — prolikból és ruthén „arhajtosokból” állították össze őket: ennyi csak a különbség. Annyi, hogy prolivá rugtak: adj hátat érte az Égnek. Mert közös lett a sorsod azokkal, akiknek felemelkedését munkálja a század — s kiket ha most elárulsz, kiknek ha most ellenükre törsz, mindörökre végig. Felejtsd el sürgősen a Lipótvárosi Casinót, az önkéntesi pertlit, felejtsd el brizszelni is esetleg: hasadj le végre, te „polgár”, arról a polgári (mindünk: „úr”) középosztályról, mely európa-szerte gyilkossá züllve bukott le a történelem színpadáról s téged külön is véresen rugott

le magáról. Ne temetkezz közös sírba vele, mint a régi nagyurak cselédei és hátsorvai: ünnepeled a Negyvennyolcat velünk, a többséggel, szegény magyarokkal, szegény zsidókkal. Mert mienk a Negyvennyolc és — mienk a jövő.

Nem mondom fel az ismétlést a történelemből, a dieső szerepről, amit 1848—49-ben vitt a szegény zsidó: a falusi szatóc és a városi értelmiség. A statisztikát nem hadarom el, hány honvédek volt, s „mi lett érte a hála”. Az én dédapám is honvéd volt: két unokáját s négy dédunokáját ölték meg érte, köztük az apámat, az egyetlen testvéremet is.

De nem „hálából”, hanem éppenhogy bosszúból.

Járt nekik ez a halál, di-esőségesen szolgáltak reu: ugyanaz az ellenség mérte reájuk, aki ellen a dédapám 1848—49-ben fegyvert fogott, s akiknek ellenében, tagjaként az 1918—19-es forradalmi zsidó értelmiségnek, az apám is földet s jogot kívánt és adott is annak a magyar parasztnak és munkásnak, akitől a jogot s a földet egy kereszténynek álcázott másik „értelmiség” később visszavette. Minden 1940—45-ös vértanunk hősi halott: ugyanattól a kéztől s ugyanannak a progressziónak katonájaként esett el, mint 1848—49-ben kávébarna honvédek.

Egy a centennárium és bonthatatlan a közös jövő.

A Pesti Izr. Hitközség kulturális rendezése

1948 január 3-án, szombaton d. u. 5 órakor az Oneg Sabbat rendezés keretében Antal Gábor „Byron héber melódiái” címmel tart előadást. (VII., Sip-u. 12. II. 33.) Héber dalokat énekelnek a Pesti Izr. Hitközség Páva-utcai napközi otthonának növendékei Schwarcz Lászlóné vezényletével.

1948 január 8-án, csütörtökön d. u. 7 órakor a Szabadegyetem előadásorozatában dr. Zsolnos Jenő: „A zsidóság és a magyar irodalom” címmel tart előadást. (VII., Sip-u. 12. II. cin. 33.)

Az előadások látogatása díjtalan.

KI TUD

GROSZ GYÖRGY

munkaszolgálatosról, kinek utolsó száza 104/3. száma erdélyi száza volt. Ertesítést kér édesanyja, Grosz Dánielné, Izabella-u. 82.

AZ ÚJ ÉVBEN IS A LEGKELEMESEBB SZÓRAKOZÁS A JÓ KÖNYV!

IRATKOZZÉK BE

Dr. LANGER NORBERT

ÖTNYELVŰ KÖLCÖNKÖNYVTÁRÁBA

ELŐFIZETÉS CSAK ANDRÁSSY-UT

HETI 2.50

58

Belratkozás bármikor! Naponta cserélhet!

Glosszák a hétről

NORMAN V. GILMOVSKY, az amerikai Joint Distribution Committee szociális osztályának vezetője, — mint az Aufbau-ban olvassuk — közléteke jelentését európai tanulmányutjáról, amelynek során végiglátogatta a németországi menekült-táborokat.

Norman V. Gilmovsky szerint: „A zsidó morál ereje sehohsem mutatkozott meg olyan impozánsan, mint ezekben a menekült-táborokban. A bűnözők arányszáma seholsem olyan kicsi, mint ezekben. Pedig nem szabad megfeledkezni arról, hogy azok a zsidók, akik ezekben a táborokban élnek, többnyire már a fasizmus idején is rengeteget szenvedtek és mai sorsuk csak a régi szenvedések meghosszabbítását jelenti. Ha nem hatná át őket zsidó morál, aligha bírnák a szenvedések prolongációját.”

Clay tábornok vezérkarának egyik tisztje is kijelentette Gilmovsky előtt, hogy az amerikai hadsereg tisztjei bámulattal nézik a táborokban rekedt és egyelőre továbbjutni nem tudó zsidók morális erejét.

A legtöbb táborban, ahol zsidók vannak, egész oktatásiügyi szervezet fejlődött ki és az óvodától a felsőfokú jellegű tanfolyamokig minden tanulási kategória megtalálható.

HÁROM KÜLFÖLDI ZSIDÓ LAPTÁRSUNK jubileumáról emlékezhetünk meg ezen a héten. A newyorki Forward után, most jubileumot ült a kommunistákhoz közelálló newyorki Freiheit, továbbá a Kemfer és a Ha-dour.

A Freiheit hasábjain a modern jiddis irodalom legjobbjainak alkotásai látnak napvilágot és a 96 oldalas jubileumi szám is irodalmi eseménynek mondható.

A Kemfer 64 oldalas jubileumi száma is gazdag jiddis irodalmi anyagot tartalmaz.

A Ha-dour, amelyet Ribaiow szerkeszt és amely egyelőre héber lap Palesztinán kívül, 262 oldalas jubileumi számot adott ki.

„AZ ELÉGETTEK” címmel rövidesen nagyszabású antológia jelenik meg Berlinben — Alfred Kantorowicz szerkesztésében — azoknak a baloldali és zsidó íróknak a műveiből, akiket Göbbels „kiűzött” a német szellemi életből.

1933 május 10-én, mint tudjuk, Göbbels nyilvánosan maglyára rakotta és a lángok mar-

talékaul dobatta a legjobbak egész sorának műveit. Ezeknek a műveknek egyes részletei jutnak „Az elégettek” lapjain újból a német közönség elé.

A SZOCIALIZMUS egyik hatalmas hirdetőjének, Ferdinand Lassalle-nak sírköve előtt tisztelgették a közelmúltban a szocialista pártok Boroszlóban tanácskozó képviselői.

A Boroszlóból visszatért magyar szocialista delegátusok mesélik, hogy nem volt könnyű munka megtalálni Ferdinand Lassalle sírját. A régi boroszlói zsidókból hírmondó sines a városban. Az újak pedig, akik többnyire Lengyelországból érkeztek, nem ismerik a régi sírok helyét.

Két temetőt jártak körül a nemzetközi szocialista vezetők, amíg megtalálták Ferdinand Lassalle sírját a boroszlói régi zsidó temetőben.

Míg a temető sok sírköve elpusztult, Ferdinand Lassalle sírja rombolás nélkül érte meg a felszabadulást.

ÉRDEKES FELHÍVÁST bocsátott ki a németországi brit zóna Zsidó Hálózásának Tanácsa.

Kommünár nélkül közöljük néhány részletét:

„Többiben előfordult, hogy a Hitler-rezsim üldözöttjei mentőtáruknak jelentkeztek súlyos bűnöket elkövető náciüggeiben és a bíróságok éppen az ő tanuallomásaik alapján nem hozhattak megérdemelt büntetést kiszabó ítéleteket.

Kinos feladat számunkra, hogy közösségünkhöz tartozó emberekkel az ilyen viselkedés erkölestelen jellegére felhívjuk. Aki látta a zsidó nopsorsát az elmúlt 12 esztendőben, az tartozik annyival a Hitler-rezsim áldozatainak, hogy ne befolyásollassa magát hazug jólelkűséggel és káros gyengeséggel azokkal szemben, akik nem ismertek más elvet, mint azt, ami a mi meggyilkolásunkra irányult.

Nyíltan megmondjuk, hogy azokat, akik velt nemzeti szocialistákat és aktivistákat a megérdemelt büntetéstől megmenteni igyekeznek, kizárjuk közösségünkől, mivel viselkedésükben a zsidó nép érdekeinek súlyos megsértését látjuk.

A jövőnkért vívott nehéz harc közepette nem fogjuk

elhárni az olyan viselkedést, amely a tegnapi gyilkosok megmentésére irányul. Felhívásunk egyaránt szól a Németországban és Németország-gon kívül élő zsidókhöz, főleg

a volt koncentrációs táborok lakóihoz, akiknek segítenők kell, hogy hatmillió meggyilkolt fivérünk és nővérünk emlékét méltatlanok soha meg ne gyálázzák.”

Szovjet-zsidó hiradó

Chaim Weizmann és a szovjet-zsidóság

„A zsidó állam megvalósításával történelmi szükségesség teljesedett be, amelyet örömmel üdvözölnek a világ haladó erői és az érdekel, sokat szenvedett zsidóság.” E mondattal zárta a szovjet-zsidó sajtó ünnepi cikke a zsidó állam megalakulása alkalmából. Ez a cikk a Palesztina-kérdés elmozdítása kapcsán rámutat arra, hogy a nyugati imperialisták ártó, bűnös mesterkedéseivel szemben a Szovjetunió — híven hagyományaihoz — most is az elnyomott népek jogáért és igazságáért szállt síkra.

Ebből az alkalomból eleveníttük fel azt a találkozást, mely Chaim Weizmann, a cionizmus vezéralakja és a szovjet-zsidóság képviselői között történt 1942-ben, Amerikában.

Michoels, a moszkvai állami jiddis színház igazgatója és Fefer, a peves jiddis költő a szovjet-német háború második esztendejében azzal a megbízással utaztak Amerikába, hogy az ottani zsidó közvéleményt felvilágosítsák a Szovjetunió hősi küzdelmeiről, valamint az európai zsidók — köztük a szovjet-zsidóság — már bekövetkezett és várható tragédiájáról.

A két szovjet kiküldött többek között Weizmannal is tárgyalni óhajtott, de ez különböző ürügyekre való hivatkozással kitért a találkozás elől. Az oroszországi származású Weizmann ugyanis a reakciós birverés hatása alatt nehezített a szovjet-zsidóságra.

Végül a találkozás mégiscsak megtörtént. Weizmann déli 12 órákor fogadta lakásán a két illusztris vendéget. Kezdetben a beszélgetés vonatlatlan és hideg udvariassággal folyt le. Olybá látt, hogy az áthidalhatatlan világnézeti ellentét miatt csupán rövid és formai jellegű lesz a találkozó.

A bucsuzás alkalmával Michoels és Fefer elővette aktatáskájából mindazokat a dokumentumokat, amelyek a szovjet-zsidóság virágzó és fejlett kulturális életét támasztották. Weizmann feszült figyelemmel la-

mulmányozta a brosurákat, fényképeket s mindazokat a bizonyítékokat, amelyek a Szovjetunió antiszemizmus ellen való eredményes küzdelmét és nemzetiségi politikáját jellemzik.

Most már ő kérdezett. A három oroszországi zsidó, mint három testvér, úgy hajlott össze az asztal fölött. Előkerült annak a szovjet napirányának hiteles szövege is, melyet a háború második napján bocsátottak ki s amelyben felhívották a kiürítést végző katonai hatóságokat, hogy a polgári lakosság köréből elhússorban a legéletveszélyesebbek rétegét, a zsidóságot szállítsák el biztonságos területre.

Michoels és Fefer ugyanezen hiteles adatok birtokában felhívták Weizmann figyelmét a német megszállás alá került zsidóság martíriumára, a megsemmisítés sántái terveire, mely mindkétjük közös gyermekkorának „agglóvároskái” fenyegeti.

A Szovjetunió a világ szabadságáért — köztük értünk is — harcba küldi legjobb fiait — magyarázták.

Weizmann szemét elrepte a könny. Felállt. Aztán megragadta a szovjet-vendégek kezét és elcsukló hangon így szólt: Briderl, chotoszj... testvérek, várkezem, tévedtem, bocsászatok meg...

A valóban alig negyedórára tervezett megbeszélés éjjel három órákor ért véget. Tizenöt óra hosszat tartó tárgyalás után, amikor elváltak, ajkuk remegett a megindultságtól s megölelték egymást.

(v. b.)

Lichtenwörthiek!

1948 január 6-án, kedden délután 3 órákor a Szabadságárvédelemben (Lichtenwörth) és Aulich utca sarkán bajtársi összejövetelt tartanak.

AKI TUD VALAMIT

Reinsteln Gzikéről (Nádorné)

1944 szeptember 16-án még látták Auschwitzban, kérem közölje kétségbeesve reménytelőre édesanyjával: Budapest, VI. Andrassy-ut 57.

Amikor ezredesek és miniszteri tanácsosok Cion bölcsei ellen hadakoztak

Szekfü Gyula éles kritikája a magyarországi zsidóüldözésekről

Az évvégi könyvpiac legnagyobb eseményének tekinthető Szekfü Gyula új könyvének, a *Forradalom után*-nak a megjelenése.* A budapesti egyetem kiváló történelmi professzora, aki most Magyarország moszkvai követeként tevékenykedik, rendkívül éles kritikát gyakorol a magyarországi zsidóüldözésekről és érdekes megállapításokat tesz az ugynevezett „neonacizmusról” is.

Szekfü Gyula könyve annál érdekesebb, mivel köztudomású, hogy a *professzor sokáig maga is antiszemita nézeteket vallott* és az ugynevezett „keresztény kurzus” ideológiai megalapozói közé tartozott. Szellemi és lelki átalakulása azonban nem a felszabadulás után következett be és így nem tekinthető konjunkturális megnyilvánulásnak. Már jóval előbb tisztultabb felfogást hirdetett és bátran szembeszállt a hitlerizmus magyarországi ügynökeivel.

A magyar vezetőréteg Rooseveltet is zsidónak tartotta

Szekfü Gyula mindenekelőtt őszinte portrét rajzol a magyar „vezetőrétegről”, amely a Horthy-korszakban romlásba vitte az országot. Rámutat arra, hogy soha vezetőréteg nem volt annyira képtelen politikai irányításra, mint a magyar az 1930-as évek legelejétől, Bethlen bukásától kezdve.

„A hitleri birodalomnak már rengett a földje — írja Szekfü Gyula —, mindenki, Európa és a négy világrész, egyformán hallotta a morajlást, mely a véget jelentette, amikor nálunk a vezetőréteg, s benne azok, kiknek kezében volt a tényleges hatalom, még mindig vakon hittek a német győzelemben, a csodafegyverekben és a közeli angolszász szovjet összeütközésben, amely létre fogja hozni Hitler és Churchill szövetségét.

Rooseveltre nem számítottak vezetőnk, mert őt általában zsidónak tartották.

Talán van, aki helyteleníti, hogy a kortörténeti lapszövegeiről ily megjegyzéseket hozok fel, de a vezetőosztály vakágát és éretlen gondolkodási módját csak ilyenekkel lehet jellemezni... Így történt, hogy felsőházi tagoktól kis inasokig,

a magyar társadalom egész spektruma elbarnult, egyformán Nyugat felé menetelt, hogy német földön védje meg Hitlert, aki már akkor tán halott is volt... Hogy a döntő időkben

a magyar hadsereget nemzeti érzés nélkül, németbarát, hitlerista és antiszemita főliszték vezették,

akik a régi monarchia idején az ú. n. számárletrán legföllebb, ha önmagaságig vitték volna, s mint nyugalmozott és, és kir. őrnagyok élhettek volna békében évtizedeken át: ez Gömbös műve volt.”

„Kaliforniai aranyásók” Magyarországon

Szekfü Gyula hosszasan vázolja a magyarországi vezetőrétegek meggazdagodási törekvését és az ezzel kapcsolatos antiszemizmust.

„... A vezetőréteget gyorsan

ugyanolyan lúz fogta el, mint a kaliforniai aranyásók:

vad szonijjal vetették rá magukat a zsidó vállalatokra, házakra, földekre, kezdetül fogva, a zsidó depesszedálási törvényt megelőzőleg kihasználva a fenyegető veszélyt, amikor „keresztények” tömegei kereszték-kutatták az „eladó” zsidó tulajdon, hogy azt „megvegyék” a birtokos „szabad” elhatározásából, mielőtt kártalanítás nélkül kellett volna elvesztenie. Hasonlóképpen ebből az időből származik a zsidókézen lévő vállalatok átvétele... Bármennyire jelentéktelennek tűnik is fel a zsidó tulajdonok ilyen megszerzése büntetőjogi s erkölcsi szempontból ahhoz képest, ami a deportálás és a Szálasi-féle tömeggyilkolás korában történt, a közérköltéséget tekintve ennek is nagy jelentősége van.

* Cserépfalvi kiadása.

A zsidóságnak ilyen, papirosoktól megengedett kifosztása folytonosan fokozott mértékben és szélesebb körökben hajlva végre, végül is teljességgel kivetkőztette nemcsak a vezetőréteget, de egyéb osztályokat is, a jog s tulajdon megbecsüléséből.

A falvakban, a parasztek között szétében-hosszában lehetett halni a zsidóvagyon elkobzásának népies tanulságait: amit az urak megtehettek a zsidóbirtokokkal, azt a parasztság is előbb-utóbb meg fogja tenni az uri nagybirtokokkal. És hogy a háború folyamán és utána annyi helyen rabolták ki a házakat, boltokat és lakásokat a „szomszédok”, többnyire azzal a megokolással, hogy „megmentik” az illető értéktárgyakat és bútorokat, ennek is

előképe volt a zsidóvagyon törvényesített kifosztása.

A szomszéd és felebarát magántulajdonát nem becsülték többé, ennek fejében a saját magántulajdon gyarapítására lassanként minden eszköz megengedett lett.

A sarokba szorított zsidóval kötött „szabad szerződéstől” egyenes út vezetett az emberi aljasság mélységeihez kereszttől ahhoz a tiszthez, aki az újvidéki Duna jegén a tékbedobás előtt elvette az asszonyok prémkabátját és ékszereit, s ahhoz a Szálasi-féle pártszolgálatoshoz, aki mindenükből kivetkőztetve, meztelenül dobta a megkínzott embereket a Lánchíd, Széchenyi alkotása mellett a jeges Dunába, s a felmerülő fejekre elbalott.”

„Tulságosan sokat érintkezel zsidókkal!”

„Mindennek megvolt a kezdete — folytatja Szekfü Gyula — és semmisen maradt egyetlen tény, következés nélkül.

Vezetők és tömegek erkölcsiségének megfertőzése, emberiségének kiirtása ment végbe ill, szemünk előtt és aki megszólalt, elhallgattatták azzal, hogy mindez a zsidók kitalálása.

Nekem egyszer azt mondták: Miért hiszed el ezeket? Tulságosan sokat érintkezel zsidókkal!

... A középmezőny és kisemberek szellemi korlátoltsága annál inkább növekedett, minél inkább sikerült a Gömbös-féle sajátoknak, hogy

a magyar és világpolitikát összeküsse olvasói előtt az antiszemizmus

és német barátsággal... Az értelmiséget nemcsak a hivatalos sajtópolitika zárta el a világ eseményei reális szemléletétől és értékelésétől, hanem ez az értelmiség is szívesen megmaradt a korlátoltságban, meg lévén győződve, hogy

minden lap, vagy könyv, amely nem Hitler dicsőségét zengi, a zsidóság hazug műve,

előre kiszámítva Cion bölcseinek titkos gyűlésein. Ezredesek és miniszteri tanácsosok hitték újratolva az ilyeneket, tanították ezekre fiaikat.

Igy illeszkedett be, szinte tervszerűen, Magyarország megromlásába a levante intézmény... A levanteoktatók, utasításaik szerint, szorgalmasan iparkodtak átültetni a hadseregben már gyökert vert nézeteket a fiatalokba, elsősorban a németimádási és antiszemizmust.”

Százezrek lelkesedtek a zsidók deportálásakor

Szekfü Gyula a *Forradalom után* 70. és 71. lapján azé fejtegeti, hogy a magyar kormány százezer és százezer magyar állampolgárt szolgáltatott ki a fasizmus idején Hitlernek.

„Hasonló eljárással Hitler csak már leigázott országokban, tette rá kezét a zsidókra,

Hollandiában, Franciaországban, Dániában, de ezekben is ellenállott neki nemcsak a keresztény lakosság, de még az elnyomott

helyi hatóságok is, Dániában a megfélemlített kormány és maga a király is.

Még az olasz fasizmus is az utolsó pillanatig halogatta Hitler követeléseinek eleget tenni,

s végül minél kevesebb állampolgárát adta ki ily módon szövetségeseinek. Önként, lelkesen, százezres tömegekben a magyar vezetőréteg hajította ki a határra ezeket az áldozatokat, s ezzel tulajdonképpen be is vallotta, hogy a Duna és Tisza völgyében nincs már rendezett állam, mely képes volna állami feladatainak legelőnyösebbjét betölteni, azt, hogy állampolgárainak életét és biztonságát idegen hatalommal szemben megvédje. Az a mentés, melyet az utóbbi időben a magyar kormányfőiről elvárhattak, hogy I. i. munkára adták ki a magyar zsidóságot és nem tudták, minő borzasztó sors vár rájuk, természetesen alaptalan, mert

Auschwitz és a többi tábor előzeletét már mindenki megérezte, aki látta, minő durvasággal gyűjtötték össze a mi állami közegeink ezeket a polgárokat

a vidéki városokba, és szállították legembertelenebb módon a haláltáborokba...

A Wolff-párt bünei

Szekfü Gyula kemény kritikát gyakorol az egykori „kereszténypárt”, az ugynevezett Wolff-párt szerepéről is, amely vallásosságot hirdetett, de ugyanakkor természetesen tartotta a zsidókkal szembeni kegyetlenségeket.

Igy történt, hogy a hitleri hatás növekedésével sok katolikus embert lehetett látni, aki jó katolikusként járult a szentségekhez, azt hitte, hogy Egyházának és annak látható fejének engedelmeskedik, s emellett

szíve telik volt gyűlölködéssel, vérszomjával, kapzsisággal, mert azokat, akik nem tartoztak pártjához, vagy nem hittek Hitlerben, törvényen kívülieknek tartotta, akiknek nincs joguk az emberi szabadságokhoz, s ezért vagyonuk, biztonságuk, életük is szabadon elvehető.

Tiszta keresztény étellel, gyakori áldozás mellett, megfélemlítői politikai színen oly elvadászás, mely az ellenfélnek egyelőre minden gonoszát kívánta, s utóbb hidegen, sőt lelkesen tudta végignézni ezen gonoszságok végrehajtását ártatlan felebarátain.

Lz a gondolkodás, ha nem is mindenütt ilyen szélső formában, csak úgy terjedhetett el, hogy az arra hivatott katolikus intézmények, elsősorban a katolikus sajtó egy része is a Wolff-párt befolyása alatt állott, amint ez a vezető katolikus napilapon világosan megfigyelhető volt. Egyszer, még a háború előtt, ez újságnak legalább is változókéony politikájára utaltam egyik vezetője előtt, aki erre bizalmasan fülembre sugta, hogy

anti-hitlerista cikkeket az üregebb előfizető számára írat, de másnap ezek fiatal számára már kénytelen, prohitlerista cikkeket íratni, mert ezek már elérték apák gondolkodásától.

De ez a wolffpárti hatás, mely a főváros közgyűlésén keresztény közönségben nem egyszer embertelen antiszemita nyilatkozatokban és tettekben szökölt meg, szerencsére még nem volt olyan erős, hogy a megpróbáltatások idején, mely a német megszállástól kezdődött, nagy tömegeket elkábított volna.

A zsidók üldözése idején a szerzetesrendek háza, így a jezsuitáké, ciszterciáké, lazaristáké, stb. tömeges buvóhelyekké válnak,

ahol a szerzetesek gyakran életük kockáztatásával mentették meg a zsidók életét, tekintet nélkül arra, keresztény hiten voltak-e, vagy sem. Az apácarendek többsége hasonlóképpen lelkes és veszélyes munkával engedelmeskedett Krisztus parancsainak...

Egyes püspökök, így a győri, eszterládi, kassai, ellenálltak városalkban a gettók felállításának,

s e magatartásukban csak az erőszaknak engedtek. A tömegekből azonban sokan hívei voltak a fajelméletnek, s azon brutális végrehajtásnak, mely a Szlovák és Szász-kormány alatt meg is valósult. A magyar hitleristák ki is használták a keresztény tömegek ily hajlamosságát: a nyilatkozatos párt túlnyomórészt összekötötte tanait a kereszténységgel...

Legközelebb ismerteltük Szekfü Gyula könyvének a neo-antiszemizmussal, a zsidók elleni büntetések jövőképével és a cionizmussal kapcsolatos megállapításait.

A gyermek és ifjúsági alija közlése

A gyermek és ifjúsági alija vezetősége, a jeruzsálemi központtól kapott hír alapján, értesíti az érdekelt szülőket és hozzátartozókat, hogy Ben Schemenben, a magyarországi gyermekek valamennyien egészségesek és jól vannak.

Zsidó élet a németországi övezetekben

A newyorki Aufbau nagyobb cikket közöl arról, hogy miképp élnek a zsidók a különböző németországi övezetekben. Megállapítja, hogy — míg a szovjet övezetben az antiszemizmussal még nyoma sincs — az angol és amerikai zónában nap-nap után újabb és újabb antiszemita cselekmények történnék.

Hamburgban nemrégiben ismeretlen tettesek sortűzrel adták le egy zsidó gyermekotthonra. Szerencsére nagyobb baj nem történt, de a lövések nyomai láthatók a falakon és szekrényeken.

Kölnben többször feldúlták ugyancsak ismeretlen tettesek a zsidó temetőt.

Münchenben az elmúlt hetekben többször olyan röpcedulákat szórak szét éj idején, amelyek az 1932-es antiszemita nyomtatványokra emlékeztettek.

Lübeck-Moislungban is rombolások történtek a zsidó temetőben.

Brémában fellüthetően onyha büntetést kapott a törvényszéktől két hírhedt pogromhős: Wilhelm Behring és Ernst Behring. Kiderült, hogy az onyhe ítéletet olyan törvényszéki tanács hozta, amelynek két tagja annakidején szerepet játszott a náci-mozgalomban.

A szovjet zónában egészen más a helyzet.

A lipcsei, drezdai, erfurti, magdeburgi, chemnitz-i, halci és schweizeri zsidók semmiféle atrocitást sem kénytelenek elszemélyesíteni. A szovjet hatóságok — a fasizmussal együtt véget vetettek az antiszemizmussal is.

Dr. Hans Erich Fabian, a szovjet zónában levő zsidó hitközségek szövetségének főtitkára kijelentette:

— A szovjet zónában nem létezik zsidókérdés abban az értelemben, mint a nyugati övezetekben.

Nincsenek hontalan-táborok sem. A külföldről ellurcolt zsidók vagy hazatértek régi helyükre, vagy beilleszkedtek az övezet zsidó hitközségeinek munkájába.

— A zsidók, mint a náciizmus egyéb áldozata, előnyt élveznek az élelmiszerelosztásnál.

Egy fokkal jobb élelmiszerjegyeket kapnak, mint amilyeneket különben kapnának.

— Ami a szovjet zóna zsidóságának foglalkozásbeli megoszlását illeti, túlnyomórészt kereskedelemmel foglalkoznak a zsidók. A szabad pályákon alik találunk egyet-egyet.

Az egész szovjet övezetben nincs zsidó orvos és csupán egyetlen zsidó ügyvéd található.

Ez is mutatja, hogy a náciak milyen alaposan kiirtották a zsidó értelmiségi réteget. A zsidók egyébként a legkülönbözőbb pártokban működnek, de nincs egyse, aki vezető szerepet játszana. A legtekintélyesebb képviselője a szovjet zóna zsidóságának: dr. Julius Meyer, a szovjet zóna Zsidó Hitközségi Szövetségének elnöke, aki Berlinben él.

UTAZIK?

Kivándorló bőrönd 1a (80×43×27)	73.80.- Ft
Képbőrönd (60×40 cm)	39.— Ft
Aktatáska valódi bőr 41-es	64.— Ft
Női táskák, divatbőr	78.— Ft

Használj bőröndöt nagy választékban. Javítást és hozott anyagból munkát vállalok. Saját műhely.

LANG bőröndös, nőitáskák-készítő Népszínház-u. 21. Tel: 135-033
Szombaton zárva

Gyakorlati tanácsok

Irta: Szilágyi Géza

I.

NEM SÉRTŐDÖM meg azon, hogy sem lehet róla, hogy egy „állandó kitarló” olvasóm, Schwartz Nándor budai sikkó-rakár-lalajdonos — egyszerű embernek mondja magát, akinek azonban szintén lehetnek jó gondolatai — megállapítja, hogy *csakis cikkezéssel nem lehet kibogozni az egyedül maradt zsidó nőknek és, tegyük hozzá, zsidó férfiaknak is a sorstól kegyetlenül összekuszált problémáját.* Nem sértődöm meg, mert bizony igazsága van és mindenképpen egyetértek vele, amikor azt írja nekem: „*Itt az ideje már, hogy ne csak írjunk a kérdéstről, hanem tegyünk is róla.*” Magam is ezt érzem és várom. Cikkeimben olykor a sorok között, olykor nyíltan cselkvésre hívom fel és buzdítom mindenkit, aki vez a kérdés közvetlenül érint és rajtuk bármilyen módon, akinek kötelessége és hivatása a maradék zsidóság jövőjéről gondoskodás, oly értelemben és abban az irányban, hogy biztosítsák ennek a jövőnek lehetőségét, valóra váltását, bekövetkezését. Hogy többnyire csak általánosságban beszélek, abból a lehetőséves főfogásomból következik, hogy vannak különleges esetek, amikor a közíró feladata abban merül ki, hogy bizonyos kérdésekről, élesen körvonalozva és akár ritkán is kidomborítva, intézzem a közvéleményhez, e kérdésekre azonban maga nem válaszol, hanem a közvéleményt alakító és kifejező egyénektől várja a konstruktív válaszokat. Ez a várakozásom most teljesült. Az „egyszerű ember” a kérdéssel kapcsolatosan jó gondolatait, mert én is annak tartom, részletesen közölte velem, a segíteni akarás nemes vágyától ösztönözve. Olyan világban, ahol még nagyon sokan a közelmúlt fertőzőellenes veszedelmes bacillus-gazdái és lépénnyomon az ártani akarás gonosz zárványvívóval kell találkozniuk, a jutalomra nem váró önzetlen segíteni akarás olyanvalamit, ami magában is, ha gyakorlatilag néha nem is lehetne eredménye, méltányló elismerést és őszinte hálát érdemel. Ez a legkevesebb, amivel viszonzhatjuk a jószándékot.

II.

LEVELIRÓM abból az elég sokszor nem hangzatható és minduntalan ismétlődő ebből indul ki, hogy nem ez elvesztett párjuk helyett új életársal kereső zsidó nők és férfiak magánygyéről van szó, hanem zsidó közgyűről, amely szerinte van olyan fontos, mint bármilyen más zsidó közösség. Ezzel a ténymegállapítással, amelynek helyességében aligha kételkedhetünk valaki, de nem éri, hanem levonja belőle azt a következtet-

ést, hogy az illetékes zsidó hivatalos szervezetnek külön hivatalt kellene létesítenie, amely csakis ilyen ügyekkel foglalkozna. Ebbe a hivatalba küldendő minden házassalandó férfi és nő egyrészt anyagi helyzetére is kiterjedő személyi adatait, másrészt egyéni kívánságait. A hivatalban aztán gondosan fel dolgoznák az anyagot és az adatok és kívánságok alapos egybevetésével, lelkiismeretes és tárgyilagos latolgatás útján a döntő fontosságú személyes találkozási előkészítve, egymás felé irányítják azokat a férfiakat és nőket, akiket a hivatal szakemberei nagyjában egymáshoz illelőnek vének. A választásban meggyőződéses és végleges döntés természetesen csakis maguknak az érdekelteknek lenne a dolga. Az akciónak minden- képpen ingyenesnek kellene lennie, nehogy az anyagiak, vagy inkább a hiányzó anyagiak megnehezítsék, vagy meggátolják az érdekeltek jelentkezését. Mindenképpen ki kell domborodnia annak, hogy merőben önzetlen segítségről van szó.

Levélíróim belemegy a dolog technikájába is, szem előtt tartva, hogy az egész ügymenetben a komplikáltságot korlátozó egyszerűség uralkodjék. Elgondolása szerint a jelentkezés előlábán történnék. A férfi vagy a nő, akit a dolog érdekel, első alkalommal csak a házasság megkötésére irányuló általános szándékáról értesítendő a hivatalt, természetesen címének közlésével. A hivatal a megadott címre eljuttatja a folyószámmal ellátott részletes kérdőívet, amelynek célszerű terv szerint megadapított rovatait pontos személyi adatokkal és őszintén bevallott kívánságokkal kell kitölteni. Minden visszaküldött kérdőív emellett nyilvántartásba kerülne és ott maradna mindaddig, míg az érdekeltektől nem jelentkezik azzal, hogy megakadta azt, akit keresett. Minthogy a minden feldolgozó nélkülözött akció teljesen ingyenes, a hivatalos helyiség azonban, valamint a nyomtatványok és a mindmáig is számomra, de mégis csak nélkülözhetetlen alkalmazottak pénzbe kerülnek, az anyagi fedezetről, bárha nem volna nagy gondoskodni kell. A levélíró úgy vélekedik, hogy ezt a pénzügyi fedezetet a legtekintélyesebb zsidó intézményeknek kellene elő-

teremtőnők, a Joint házaassági segélyosztályának és a nőgyeletnek bevonásával is.

III.

NEMCSAK A NAGY szobának találkoznak, mint a régi közmondás vallja, hanem a realitáshoz jobban tapadó és éppen ezért a realitásra inkább ügyelő gyakorlati elmék is. Budai olvasómnak fontosabb ismereteket levelemmel egyidőben érkeztet hoztam egy pesti olvasómnak, Gyenes István ismert régi zenetanárnak levele is. E két levél elgondolása és elképzelése hasonlít egymáshoz. Gyenes István úgy szövegezi meg a kérdést, hogyan lehetne a szerencsésen nők tömegét férjhez, a boldogtalan férfiak tömegét feleséghez juttatni. Ez a rendeslő eltérő probléma, az illető pedig csak a rendeslő eltérő módon lehet megoldani. Azt indítványozza, meg kell indítani a tökéletes zsidó családok helyrehozását elősegítő mozgalmat. Ennek pedig az volna első feladata: állandóan nyilvántartani, kik akarnának férjhezmenni és kik akarnának megőszülni. A zsidó sajtó útján fel kellene szólítani őket, hogy a mozgalom vezetőségénél személyesen vagy levélben jelentkezzenek. A vezetőség rabbik, képzett pszichológusok, pedagógusok bevonásával lelkiismeretesen letárgyalna minden egyes esetet, a jelentkezők tömegéből kiválasztva azokat, akik külső körülményeik szerint és lelki egybehangoltságuk alap-

ján egymáshoz valóknak látszanak. A papirforma szerint összeállítanák aztán módot kell adni ahhoz, hogy a személyes érintkezés során megállapítsák, mennyiben válik be a papirforma az életben is. Az új család otthon megteremtéséhez a házassalandóknak minden velük kapcsolatos ügyben például lakásügyben, állásügyben, egyéni életügyben a mozgalom vezetőinek közvetítésével meg kellene érezniük a zsidó intézmények támogatását. Az optimista levélíró reménykedő feltevése szerint ez az ingyenes házasságközvetítő, ha sikerül nyelvélni, a családalapítás elősegítőjévé, előmozdítójává, barát támogatójává válhatna.

IV.

MINDKÉT LEVÉLÍRÓNAK az az érdeme, hogy pusztán elméleti kérdést helyett gyakorlati tanácsot próbál szolgálni. Meggyeznek abban, hogy az egyéni páskeresés nehézségeit intézményesen kell elhárítani, a keresés véletlen-adta esélyeinek helyébe felelősséges gondolat felépített rendszert kell állítani. Magán emberek azonban, mint a levélírók is sejlik, erre nem eléggé erősek, nincs hozzávaló tekintélyük sem, csak akkor, ha mások erejüket régi zsidó szervezek erejével nagyra növelik és fogyatékos tekintélyüket a szervezek és intézmények régi tekintélyével öregbíthetik. Lehet-e illyesmire számítani? Mindkét levélíró abban reménykedik, hogy igennel lehet válaszolni erre a majdnem legfontosabb kérdésre. A jövő megállapítja majd, hogy irigylármázó optimizmusunk nem volt e meglehetősen illuziókat termő talázas.

„Az európai zsidóság nagyobbik fele még ma is segítségre szorult” — mondja a JOINT európai igazgatója

A zürichi Israelitische Wochenblatt közli dr. Joseph J. Schwartz-nak, a Joint európai igazgatójának következő nyilatkozatát:

— Most utazom Amerikába, hogy megbeszéljem az európai segélyakció folytatását. Ugy látjuk, hogy az európai zsidóság nagyobbik fele még ma is segítségre szorult. 1948-ban még nem hagyhatjuk magukra az európai zsidó hitközségeket; ezek még rászorultnak Amerika sürgős segítségére. Valószínű, hogy

két-három éven belül a menekültábrókban levő zsidók kijutnak Palesztinába, de addig gondoskodniuk kell a németországi, ausztriai és olaszországi menekültábrókban levő zsidókról is.

— Az elmúlt évben a Joint támogatásával 20.000 embert tudtunk kivándoroltatni. A Joint által szubvencionált európai gyermekotthonokban 132.000 gyermek, a kórházakban és az aggod házaiban pedig 76.000 beteg és öreg tartózkodik.

Mindenki tudja — Mindenki érzi — Mindnyájunk ellenségét!

**GYILKOSOK
KÖZTÜNK VANNAK**

kizárólag: URÁNIA

Zsidó élet a vidéken

A X. községkerületből

Az ömálló Zsidó Állam megünneplésére a X. Községkerület dr. Szántó László elnök vezetésével a Pécsi Izr. Hitközség és a Nőegylet közös rendezésében, december 7-én, délelőtti 11 órakor a fűrdőutcai nagytemplomban ünnepi istentiszteletet tartott. A zsúfolásig megtelt templomban a Pécsi Izraelita Hitközség kivül, a X. Községkerülethez tartozó, Mohács, Siklós, Pécsvárad, Szekszárd, Villány, Bonyhád hitközségi kiküldöttek foglaltak helyet. Az orgona felhangjára a Pécsi AMOSZ zsidó orkesz csapat kék-fehér zászlókkal vonult az oltárhoz, ahol két oldalt foglaltak helyet. A Joint gyermekotthonának kék-fehérbe öltözött gyermekei vonultak be, majd dr. Szántó László községkerületi és Róth Sándor hitk. elnök vezetésével a teljes előjáróság. Végül a funkcionáriusok, Lőránd Márton főkántor Műt. Tanu-vjának és a Goldmark-kórus énekének hangjai alatt ment fel a szószékre dr. Schweitzer József főrabbi. Elkes hangulatu, melyen szántó beszéde, szónoklata, a hivatkozott nagy halásti, majd Lőránd Márton főkántor sajtószerezményű ünnepi Hálélfaját énekelte az énekkarral. — A Schejónu-t, az egész közönség énekelte, végül a Hálélvá-val zárult a kitünően megrendezett templomi ünnepi istentisztelet.

Este 6 órakor a Nőegylet rendezésében vendégül látták az egész hitközséget és a környékbeli hitközségek kiküldötteit. Lőránd Márton főkántor gyertyagyújtása után az énekkar a Mosur-Cur-t énekelte, majd a Gyermekotthon kórusa palesztinai dalokat adott elő, Péter Ernő igazgató vezényletével. Dr. Junger Mihály hitk. alelnök nagyszabású beszédében mutatót rá a Zsidó Állam önállóságának messzemenő hatására. Párhuzamot vont a fiatal zsidó állam és a régi zsidó állam között, a közönség színi nem akaró tapsai között, megemlékezett az orosz hadseregéről, melynek hősi harcánálkül ma nem volnánk tanui zsidó államunk önállóságának. A sokáig együttmaradó közönséget a Goldmark-énekkar és a gyerek-kórus szóragoztatta.

A Mohács Izr. Hitközség kulturtermében, dr. Schweitzer József pécsi főrabbi és Lőránd Márton főkántor nagyszerű chanukai előadást tartottak. A főkántor gyertyagyújtása után dr. Schweitzer József főrabbi jsmertette a chanuka jelentőségét, párhuzamot vonva a Makabeusok és a mai Zsidó Állam hősei között. Orbán Vilmos hitk. elnök köszöntö meg a jól sikerült előadást.

A siklói izr. hitközséget

Létfőn, december 8-án látogatta meg dr. Schweitzer főrabbi és Lőránd főkántor. A Harkányi Joint üdülőből, autókron hozatta be a hitközség az ott üdülőket, akik nagy élvezettel hallgatták Lőránd főkántor gyertyagyújtását és dalait, majd áhítattal hallgatták dr. Schweitzer József főrabbi prédikációját.

A pécsvárad-i hitközség 9-én, kedden látta vendégül dr. Schweitzer főrabbi, aki közvellen hangon mulatott rá, a nagyjelentőségű, keltős ünnepre, amikor chanukat és az ömálló Zsidó Államot egyszerre ünnepelhetjük. Dr. Kaiser hitk. alelnök köszöntö meg a főrabbi beszédét.

A XI. községkerületben

Székesfehérvárott istentisztelet keretében ünnepelték a zsidó állam újjászületését. Dr. Komlós Ottó főrabbi beszédében a zsidó népnek küzdelmes történelmi utját elevenítette fel és ezen keresztül méltatta az UNO döntés jelentőségét. A rendszeressé vált Oneg Sabbathon, ahol a gyermekek különböző számokkal szerepeltek, Somogyi István hitk. elnök és Vámos László községker. elnök emlékeztek meg a történelmi jelentőségű fordulópontokról.

Veszprémben jóisikerült kulturdélután idézte fel a zsidó állam jelentőségét. Dr. Komlós Ottó főrabbi beszédét mondták, majd Szigeti Jenő színművész a zsidó legendák világát elevenítette meg nagy tetszést aratva. Néhány szavaltat következett és dr. Steiner Andor hitk. elnök, igazgató-főorvos szavaival ért véget az élményszerű délután. Utána Veszprém, egész zsidósága közös vacsorán vett részt, melynek során több felszólalás hangzott el azokról a vallási és kulturális feladatokról, amelyek a csekély megmaradt és izzó antiszemitizmussal körülvevett veszprémi zsidóságra hárulnak.

Siófokon hasonlóan kulturdélután tartottak, ennek előadói dr. Komlós Ottó főrabbi és Szigeti Jenő színművész voltak. Burg Andor hitk. elnök meleg szavakkal mondtott köszönetet a vendégeknek.

Mór maroknyi megmaradt zsidósághoz, melynek csak ritkán van része zsidó megnyilvánulásokban, dr. Komlós Ottó főrabbi szólott beszédében, Fried Márkusz liturgiái énekeket énekelte. Deutsch Ernő hitk. elnök kifejezésre juttatta, hogy az elnéptelenedett és zsidó élet-

ből kikapcsolódott közösségek számára milyen sokat jelent a tanító szó.

Kaposvárott

Az Anll Ödön világi és dr. Kransz Henrik főrabbi egyházi vezetése alatt álló Kaposvári Izraelita Hitközségben élénk zsidó élet folyik.

November 9-én kezdte meg a Kulturbizottság — dr. Löwy László kulturális előjáró vezetésével — ezévi munkásságát. Az első előadást Örök eszmék, Örök lángok címen dr. Kransz Henrik főrabbi tartotta. — A vendégezők sorát dr. Benosofsky Ilona és Ben Jiszrael ercei kiküldött nyitotta meg. Mindketlen — nagy érdeklődés mellett — Erec Jiszraeltől és ercei élményeiről számoltak be.

December 7-én, Chanuka be-köszöntésakor ünnepi hálaadó istentisztelet keretében a főrabbi a Chanuka moslemi jelenlétét és a zsidóság közeledését ábrázolta, a Zsidó Államnak megvalósulását méltatta. Az istentisztelet után Anll Ödön hitk. elnök tartotta meg — aktuális zsidó problémákról — előadását. Vázolta az UNO döntését, a Zsidó Állam létrejöttét, az Országos Iroda Inlező Bizottságának, valamint a Jointnak további működését és a Zsidó Helyreállítási Alappal kapcsolatos kérdésekkel. A kaposvári zsidóság — amint dr. Löwy László kulturális előjáró zárszavaiban kifejezésre juttatta — minden zsidó munkából példamutatóan ki akarja vonni részét.

December 14-én a csekély számú közép- és elemi iskolai növendékek, műsoros Chanuka előadást rendeztek. Gyenes Zoltán elemi iskolai igazgató, hitoklató kiváló munkássága és rendezése a régi időkre emlékeztető nívó ünnepi délutánt szerzett a kaposvári zsidóságnak. Az ünnepség Frim Géza Joint kéredelesez-vezető, Anll Ödön hitk. elnök és dr. Kransz Henrik főrabbi felszólalásaival ért véget.

December 20-án a kaposvári Nőegylet tartotta meg első jótékony célú szolgáló összejövetelét.

A Kaposvári Izraelita Hitközség, mely vállalta és elátja Somogy vármegye zsidóságának lelki gondozását is, nagy figyelmet szentel arra, hogy maradvék zsidósága működésében és tevéiben méltó legyen a régi kaposvári hitközséghez és az egyetemes zsidósághoz.

Ujpesten

Az újpesti zsidóság multbeli hagyományaihoz híven főnévelő szerepet harcot ki magának az újpesti zsidó élet kiépítése terén. Schwartz Jenő hitközségi elnök és munkatársainak agilitása nemcsak építleteket épített ujja, hanem keltető kereteket teremtett a zsidó társadalmi és kulturális élet számára. A nemrég megválasztott főrabbinak, dr. Murányi Miklósnak jutott bízottság, hogy ezeket a kereteket megfelelő tartalommal töltse ki. Az ősi ünnepek óta elhagyott eseményei élénk zsidó életet tesznek tanuságot.

November 16-án dr. Murányi Miklós főrabbi tartott évadnyitó előadást „Az arab-zsidó irodalom remekét” címen. Ezt követte december 2-án dr. Geyer Albert rendkívül érdekes előadása a „Gáluti zsidó problémákról”. Az előadó rianustalott azokra a feladatokra, melyek a Zsidó Állam felállása után az új maradvék zsidóságra hárulnak és vázolta a Zsidó Világkongresszus szerepét ezekben a feladatoknak megoldásában. A kultúrtestet Steiner József szavaltatái zárták be.

December 5-én, pénteken este tartotta az újpesti zsidóság a Zsidó Állam megalakulását ünnepi istentiszteletét. A kék-fehér zászlókkal feldíszített templom zsúfolásig megtelt hívekkel, akik meghatottan énekeltek a Hálékvát. Dr. Murányi Miklós főrabbi ünnepi beszédében az asztali szóltár szavaltat emlékeztet meg a nagy eseményről: „Mikor Isten visszaviszi Cionba népét, Megtehető majd szánk nevével...” Hangsúlyozta, hogy a Zsidó Állam az egész világ zsidóságának középpontja lesz, melynek nem csak zsidó kulturát, hanem védelmet is fog sugározni a gálutban maradvék számára.

December 10-én a Venetianer út, iskola növendékei, 13-án, szombaton, felnőt működvelők és zsidó művészek részvételével tartottak Chanuka-ünnepélyt.

December 16-án dr. Scheiber Sándor, a Rabbiképző tanára tartott előadást „Vallások találkozásai” címen. Az előadó érdekes formában mutatta be a keresztény vallás szertartásaiban és ünnepeiben fellelt zsidó eredetet. Körösi Márianné kitünő énekszámait zárták be az estet.

Az eddig megrendezett kultur- és műsorosetek nagy sikerét mi sem bizonyítja jobban, minthogy az eddigi kulturterem kiesinynek bizonyult az érdeklődők, befogadására, úgy hogy a hitközség kénytelen volt a régi tanácstermet, amit ideiglenes templomnak használtak, újabb kulturteremmé alakítani.

Az újpesti zsidóság nagy életéről tett tanuságot a felszabadulás után a zsidó élet megindítása terén. Most a legjobban uton halad az új megvalósítása felé: méltónak bizonyulni nagyhirű multjához...

Mielőtt halát festeti vagy daueroltatja

RENCZES

fordrás- és hajfestőmesternek VI. Csengery-utca 84. Hajmunkák, Pedikőr.

Filmek az üldöztetésről

Chaplin, a kis zsidó borbély

Amikor a moziból a *Diktátor* előadásáról kijöttem, szereltem volna így felkiáltani: Boldog vagyok, hogy ezt megérhettem! Értékeltem meg akartam értékelni a világot, a film főszereplőjét, Chaplint és a nézőközönséget minden tagjait. Szűkre szabott keretben meg is tettem és a felindulástól, meg a lekésedéstől túlfutott hangulatom ostromoltam mindenkit, hogy emondhassam: Ez a film jóval több, mint film, mint szó-rakozási lehetőség és szó-rakozási alkalom; ez *fett*, ez ellenállás, ez leleplezés és felvilágosító munka, ez kemény küzdelem az átjasság, gonoszság, embertelenség ellen! Ma is reveláció, ma is lázba hoz, amikor leleplezték a Gonoszt és a horogkeresztet, meg a fasizist diktátort visszakergették a pokolba, ahonnan jöttek, de milyen hatású lehetett 1942-ben, a téboly legvilhazóbb tombolása közepette, amikor Széjében beemultak? Mint mondtam: valósággal boldogságérzetet töltött el a film. Így is van. Két okból. Az egyik az: akkorát fordult a világ, hogy én, az üldözött, páholyból, szárazkozva nézhettem mindazt, aminek annakidején szenvedője voltam. A másik: lenyűgözött Chaplinnek, ennek a költő-zseninek és embernek a bátorsága, amellyel önmagát az üldözöttek mellé, ki-kidöngte igazságunkat és szenvedésünket, s a maga torzító, de ezáltal a valóságot mutató tükrében igazi mivoltában, gyarló hiányosságában mutatta be egész Európát meghaladandó és ráadásban láró Hinkel alias Hitler vezér és kancellár. Chaplin keltős szerepet alakít: egy kis zsidó borbélyt és a diktátortól. Már maga az a gondolat is, hogy az üldözött fodrászt öszszegyűjtik mindenható üldözöjével, kolosszálissal a cselő-bolddal, szenvedő, de mégis hőstetű Figaró, — ha a kiszámíthatatlan véletlen, illove a sors szeszélye révén ő „kebekezi” is be Ausztriát, — nem váltakozna (hogyan is váltakozhat?) Hitler a maga nem követhető gonoszságában.

A megszokott gyűlölködő, hörgő beszéd helyett a *szeretet és megértés himnuszát* zengi, ami azonnal elárulja a személyes és szerepeserét. Látnuk, *hogyan kezdődött*, miként gyűjtötták meg a náciak az első gyufát, hogy a tűz lángháborítson és elhamvasszon mindent, amit az emberiség évszázadokon át alkotott. Jönnek a hatalmas szál SS-legények és megjelölik az üzleteket: „Jew”, „Jud”, mindegy, hogy milyen nyelven mondják azt sziszegve, utálattal és hujtogatva: „zsidó”, a cél mindig ugyanaz. Rabolni. A kis zsidó nem akar tudni az „új szellem”ről, letörli a megbélyegző feliratot, abban a naiv hitben, hogy az ő holtjához csak neki

van köze. Mily botor tévedés! Fölhívra verik és már buzzák is fel az első vasoszlopra, mikak a poltrohos hőhérok lent cinikusan röhögnek. Csak az menti meg, hogy véletlenül arra téved a Führer helyettese, akit a múlt világháboru végén a gúndörháju, nagyepőjű fodrász övölt meg a haláltól. Megparancsolja, hogy *kövéletesen* ne öl-jék meg, mire a „jó hecc”-et szívólt évező hőhérok egyked-vően elegendik a kötelek és a borbélyoska a földre pottyan. Míg a megszokott hajlongással meg is köszöni a kegyes jósa-got. Tuszkokat szednek, a fiatal zsidó mosonót és a frissen mos-sot fehérneműt paradicsommal dobálják meg a náci-lovagok, majd megkezdik a Konzentra-tionslageret felépítes rendszeré-nek kiépítését. Az első ilyen láborban — legalábbis a film szerint, — még ágyak és szál-maszákok is voltak.

Betekinthetünk az alakuló, magasodó és terebélyesedő ho-rogkeresztet „Birodalom” ho-zzorkánykonyhájába. Felvonul Göbbels, aki mindvégig kevese-le a zsidók elleni rendszabályo-kat, mire csavarnak egyet a srófon; Göring a karácsonyfa-díszítés marsall, aki elég gyakran pofonokat kap főnöké-lől; majd az olasz diktátor, aki-vel késhegyre miennek azon, hogy ki törjön be előbb a bé-késen szunnyadozó Ausztriába. Az odamenekülő zsidókat csak-hamar el éri el a végzetük, hi-szen tudjuk, hogy léteztetvele-re is alig jutott idő. A kisváros zsidói szívesen ringalják magu-kat abban a *féltében*, hogy tu-lajdonképpen minden „rendben van”, nem is olyan veszélyesek ezek a hiénák, hiszen már na-pok óta nem volt semmi kilen-gés... A mosodásleány (*Pau-lette Goddard*) és a fodrász ki-ülözik, hogy egy békés délután örömeit élvezze. De mily keverű a csalódásuk, amikor az utcára lépve, megint kezdődik a hepp-hepp, csattog a husáng és a puskatus, s ismét halálra ke-re-sik a zsidókat. („Még ha bánta-nak is — mondják, — ill sze-retnék élni...”.) Persze arról ők nem tudhattak, hogy a „ve-zér” adta ki az elűzést az üldözésre, mert a zsidó bankár nem volt hajlandó annyi pénzt adni, amennyit ő elhajított zsa-rokni. A gettó lakói menedéket adnak a Führer kegyvesztett helyettesének, aki persze, látór ember lékére, megmentőit akar-já felhasználni arra, hogy a ve-zért letöjjék. Egyikük téstájá-ba pénzdarabot süket. Aki meg-

találja, kötelek a merényletet végrehajtani. Igazi chaplini öt-let, hogy a hat szelet tartóban ereformán megalkálható a fém-pénz, tehát egyetlen zsidónak sem kell vállalkoznia arra, ami-re az egész zsidóság azonnali kártása lett volna a válsz. Ezer és ezer szikrázó ötlet, mely gon-dolat, a tisztá humánum szün-telen megnyitkozása teszi meg-rázó élményé, felejthetetlené Chaplin filmjét. Ezek közül csak egyet említnék meg, azt, amikor az örök diktátor „eljät-szadozik”, lapázik a föld-gömbbel és amikor a felhajt „léggömböt” ő maga ronggyá szaggatja, mint a gyermek, aki-nek tönkrement a játékcsere, — sírvakad. A szabadságról szó-ló tiráda, amelyet Chaplin írt és közöl ez emberiséggel, márvány-ba kívánczik! Ami azonban a gyűjtőháborokban, gázkamrák-ban és égetőkemencékben tör-lött, az még a nagyon nagy író, művész és rendező csapongó fantáziáját is felülmulja!

Valahol Magyarországon

Mert itt játszódik, az új magyar film, a „Valahol Európában”. Főszereplője a háboru, amely bűnös abban, hogy az apátlanul-anvátlanul maradt, talajjalannul lézengő árvák, támaszokkúti ifjak könnyen zűllésnek indul-hatnak és csapatokba verődve, önmaguk kénytelének megsze-rezni, kikényszeríteni az élethez feltétlen megkívánt javakat. A kalandorromantikát a valaha világot járó zeneművész (*Somlay Arur*) szelidíti meg, aki ugyan-csak a háboru áldozata, mert az üldöklés és gyűlölködés minde-nütt lezárta előtte a sorompókat, őt magát meg egy romház szűk, de békés szigetére számizte. Ő mondja azt, hogy (inter arma silent Musae), amikor megszö-lőnek az ágyuk, senki sem kí-vánsi többé a zene fenséges szövegeire. A kóborló és hozzá eléggé nyers ifjakat megtanítja a szabadság gyűjtő himnuszára: a Marseillaise-re, a szabadság színeletére és a mások szabad-ságának megbecsülésére. Felvil-lan a filmbe a zsidóság elhur-colásának tragikus jelene is. A legszánandóbb áldozat az a kisleány (*Bánky Zuzsa*), aki hajlandó magát odadobni a de-portálást intéző SS-legény moe-skos vágynak, csak hogy apját-anvját-estvéreit megmentse. Az SS elfogadja a leány önfeláldo-zását, de a szavát, — természet-esen — nem váltja be és sziv-telenül, hidegen röhög, amikor az eltiport gyermek a hozzálá-tozót követeli rajta. Ezek a filmkockák vérforralóban reáli-sak! A fényképezés (*Hegyi Bar-na* munkája) vetekszik a leg-

jobb francia filmekével, viszont a fiuk drasztikus kifejezéseire semmi szükség!

A gyilkosok

közöttünk van-nak... Néha-pítja meg a legújabb német film. Kétségtelen haladás, hogy ezt elismerik és hirdetik. Mas-gvarországon éppen nemrégiben állapította meg az egyik szocia-lista képviselő, hogy negyven-ezer gyilkos jár szabadon. Né-metországban ennél kétségtele-sül jóval több van; a film azonban csak egynek az életét mutatja be. A gyilkos, az SS Hauptmann, aki az egyik há-borus karácsony estén hadmra lövette a megszökött falu lakos-ságát, ezidén karácsonykor pe-dig újjaépítésről, fejlesztésről, közös munkáról, megértésről és szeretetről szónokol gyára munkásainak. Hiába könyör-gött akkor a segédorvos, hogy legalább az asszonyokat és gyermekeket kimelje; hajthata-lan maradt. Ez az orvos zül-lésnek indult és a hiába kion-solt rengeleg vér után nem ké-pes többé a múltokéshoz nyul-ni, hivatását teljesíteni... A gyilkos pedig jól prosperál, majd amikor mégis börtönbe kerül, folyton azt ordítja: Ich bin unschuldig!... (Vala-mennyi ártatlannak véli magát!) Szerepel egy deportálásból visz-szatért nő, — odaadó finom-sággal, hűséggel és szeretettel. A történet vontatott, de az is-mereken új színészek nagyon jók. „Eléthű” díszletek: a po-zdorjává zuzott Berlin romjai.

GYÖRGY ENDRE

Orthodox háztartásom vezetésére

családtagnak keresek minden in-formációt kibíró, lehetőleg fiatal urinót. Értekezni: tel. 220-386.

Székely Emil 26

Brillians, ékezet, aranyat, ezüstöt, órái, vez, órák és elad.

92 KATASZTRÁLIS HOLD földhöz pénzestársat keresek, ki a gazdálkodást érti és veze-tést is vállalja. Esetleg az egészét is bérlelheti. Cím: Alt-städler Erzsébet, Tótvázasony, Veszprém megye.

MEGOSZTANAM elegánsan be-rendezett női naplászalonomat, gyermekruha vagy más rokon-szakmával. Szombattartó előny-ben. „Ferenciek tere” jelígero komoly ajánlatokat a kiadóba kérem.

Különbejáraltu butorozott utcai szoba azonnalra kiadó. VII., Király-utca 15. II. emelet 6.

Magányos, középkorú, önállóan főzni tudó nőt alkalmaznak háztartá-somba. Utódt-ut 101. sz. 1.

BALLON átlátszó-, eső-, vihar- és lődenkabát
Márton és Szász V., Gróf Teleki Pál-utca 3.

A próféták és idő-szerű kérdéseink

Dr. Benoschowsky Imre főrabbi előadása a Budai Oneg Sabbaton

A modern amerikai vallásoktatás a tanulóval naplót vezet, amelyben ez a szentírás parancsaihoz hozzáfűzheti a mindennapi életből vett tapasztalatait, amelyek ezekhez az erkölcsi előírásokhoz fűződnek. Valóban a Bibliát lehet úgy olvasni, mint egy régi könyvet lapozgat valaki, meg-megállva egy-egy ismerős történetnél, de lehet a szentírást úgy is tanulmányozni, hogy az olvasó betűiről befűzve, mondatról mondatra és lapról lapra jobban látja, érzi és megérti, hogy szent könyveink az évezredek alatt mit sem veszítettek aktualitásukból és a mai közélet és magánélet eseményeit és jelenségeit a próféták által szempontok szerint is értékelhetjük és vizsgálhatjuk.

Dr. Benoschowsky Imre főrabbi előadása még a prófétai irodalomban jártas hallgatók figyelmét is mindvégig lekötötte frappáns megállapításával és adatainak újszerű és érdekes csoportosításával. Nagy László József szertartási előjáró mellett a főrabbi előadását reflexiókat fűzött a felmerült időszéri kérdésekhez és megköszönte Sirota Sándor főkántornak is a szombat délutáni szoltárok művészi előadását. Blum Simon templomgondnok számolt be ezúttal a hallgatóság nagy leltsége mellett párizsi és londoni tapasztalatairól.

A budai közönség nagy érdeklődéssel várja dr. Scheiber Sándor professzornak a zsidó népmeséről tartandó előadását, amelyet a legközelebbi Oneg Sabbaton, 1948. évi január hó 3-án délután 4 órakor fog. III. Kunfi Zsigmond-utca 49. szám alatt megtartani.

Lilly NŐI DIVATSZALON
KÉPZETI AMERIKAI
RUHA TERVEK ÉS

Blouse különlegességein

FORRÓ ALADÁRNÉ
a volt SZÁSZ KAROLA cég vezetője
IV., Petőfi Sándor-utca 2. telemelet
GIRÓ TAG!

Fisch József, Kazinczy-utcai
templom főkántorának

**saját szerzeményű
héber lemeze kapható**

Sauberer, Dob-utca 23 és Weiss
Mendel étterem, Wesselényi-
utca 14.

NEY SIMON szobrász

mártiremlékművek és sírkö-
tüzeme **Viofa-utca 19.**

Oroszországból érkezett munkaszolgálatos

Hatász Pál 9/6 Esztergom-tábor, Charkov 7419/2. Buda-
pest, V., Sas-utca 17.

A Degob jelentése Oroszországban tartózkodókról

Charkovban 149/2. sz. lagerben tartózkodók név-
jegyzőke (valamennyien a 9/6. Esztergom-táborba
vonultak be):

Fischer Lajos kb. 30 éves,
könyvkötő, Budapest, Dam-
janich-utca 17.

Günz Ottó kb. 28 éves, vil-
lanyszerelő, Budapest, Dem-
bin-ki-utca 17.

Huber cipész, Msziget, Kő-
hordó utca 13.

Obazler, 39 éves, bádoga,
Félek.

Rácz Péter gyógyszerész fia,
Kiskunhalas.

Rosenfeld Samu kb. 40 éves,
tanító, kereskedő, Nyírbátor,
Rückmann Tihor, Miskolc.

Sonnenfeld László, lb. 33
éves, Budapest.

Sporer Tibor, Budapest Ter-
éz-körút 33.

Spitzer Jenő divatárkeres-
kedő, Msziget.

Weinstein Géza, kb. 30 éves,
Ujpest, Erkel-utca 3.

Wänschl Tibor, kb. 24 éves,
Budapest, Villám-utca.

A DEGOB információs osztálya (Bethlen-lér 2., I. 36.) közlése
szerint leteleveztek egészségesek és rövidesen hazatérnek.

Munkaszolgálatosok Antifasiszta Szövetsége nyírbátori csoportjának gyűlése

Nagyszabású antifasiszta na-
pot rendezett a Musz nyírbátori
szervezete december 14-én a
nyíregyházi főcsoport közre-
működésével. Délelőtt 11 órakor
raggyúléssel kezdődött az ün-
nep, melyen Nyírbátor és
környéke, társadalmi, felekezeti
és pártkülönbség nélkül képví-
seltette magát. Krammer Jakab
elnök nyitotta meg a raggyú-
lést. Javaslataira a Mártírok
emlékének 1 perces néma felál-
lással adózott az egybegyűlt
közönség. Utána köszönetet
mondott a nagyszámú megjelent
közönségnek.

Az elnöki megnyitó után dr.
János Zoltán, a nyíregyházi
főcsoport ügyvezető elnöke tar-
tott beszédet, melyben vázolta
a Musz szervezet megalakulá-
sát, működését és célkitűzéseit.
Aktív munkára szólította fel a
szervezet tagjait s kérte, hogy
a demokrácia fejlődése érdeké-
ben mindenki teljes erejével
küzdjön. A közönlük megbuvó
fasisztáknak működésünkkel
hozzuk tudomásukra jelszavun-
kat: „Élünk!”

Utána Vajda Márton nyiregy-
házi bajtárs mondotta el nagy-
szabású beszédét, amelyben tö-
mören vázolta a társadalmak
keletkezését, a szocializmus fej-
lődését, a Szovjetunió harcát a
népek felszabadításáért, vala-
mint az általános bel- és külpo-
litikai helyzetet. Pontos képet
festett a világ államaiban sza-
badságot dúló harcokról, a né-
pek erőviszonyairól. Részletesen
taglalta az antiszemitizmus va-
lami célját, mely tulajdonképpen
csak a felszámolása a szabadság-
sértő népek bomlasztására irá-
nyuló aknamunkának, valamint
az imperializmus hódítási tö-
rekvéseinek.

Stark Emil, a nyírbátori szer-

vezet főtitkára határozati ja-
vaslatokat terjesztett elő, me-
lyeket a raggyúlések egyhangu-
lag elfogadott. Többek között
távirati üdvözlötet küldött a
raggyúlést Tildy Zoltán közlár-
sági elnöknek, valamint a de-
mokratikus kormányzatnak. A
Mártírok emlékére a nyírbátori
előjáróságtól utat kért a Szö-
vetség. Beszéde további során
kérte a hatóságok és közületek
további támogatását, mert a
szervezetet egy cél vezeti, a
népi demokrácia biztos győzel-
me. Megemlékezett az önálló
demokratikus Zsidó Állam
megszületéséről, melynek kiví-
vást legnagyobb részben a
Szovjetunióval köszönhetjük.
Köszönetét fejezte ki továbbá
az Egyesült Államoknak és
mindazon nemzeteleknek, melyek
hozzájárultak a független Zsidó
Állam megerősítéséhez.

Ezután dr. Tobías József já-
rási főjegyző üdvözölte a nagy-
gyűlést. Beszéde során nagy
meghatottsággal emlékezett meg
a zsidóság mártírjairól. Kérte a
szervezet tagjait, munkájukat
a megbecsülés és emberbaráti
szerelet jegyében folytassák.

A nyírbátori MKP nevében
Gimesi Károly rendőrkapitány
tartott üdvözlőbeszédet. Kérte a
Musz szervezet tagjait, mint a
demokrácia szempontjából fel-
tétlenül megbízható elemek, te-
vékenyen kapcsolódjanak bele
a munkáspártok munkájába.

Ezután következett Vándori
Emil elnök, a Szocialdemo-
krata Párt titkárnak záróbe-
széde, melyben kérte a fiatel-
ságot, hogy legyen segítségére
az idősbb korosztályoknak a
demokrácia felépítésében vívott
harcokban.

UTLEVÉLKÉPEK
fotocoloriák azonnal is
KIS FOTO STUÓDIOJA
Erzsébet-körút tizenhat
Telefon: 422-511

Ne szűkölködjön!

Irjon amerikai hozzátartozójá-
nak, küldjön be 10 dollárt.

WINÓR

Import-Export Co.

147. Nassau Street, New York
7. N. Y. címre és a következő-
ket kapja bérmentve, biztosít-
ással, Magyarországra szállítva:
½ kg legjobb minőségű rizs,
½ kg kakaó,
½ kg kávé, uyers vagy pörkölt,
1 csomag finom tea,
½ kg la csokoládé,
egy csomag kg szemes bors,
1 kis kanua citromlé, valódi,
¼ kg finom csokoládé,
1 pár Nylon harisnya,
1 drb. Plastic ahroz.
Gondos, szakszerű csomagolással

PÁLYÁZATI HIRDETMEY

AZ EGRI STATUSQUO IZR.
HITKÖZSÉG

pályázatot hirdet
előimádkozó-metszői állásra.

Mohet előnyben részesül. Az
állás azonnal elfoglaltat. Pá-
lyázati kérvények az egri sta-
tusquo izr. hitköztség Elnöksége
elnöke (Eger, dr. Híbay-utca 7.)
küldendők.

Egri Izr. Hitköztség
Előjárósága.

Pályázati hirdetés

A BERETTYÓJÁRATI CHUVA
KADISA, a kezelésében lévő

„Miltzer Salamon és neje
Weisz Eszter alapítvány”
kiházasítási segélyének
elnyerésére ezúton

pályázatot hirdet.

A segély összege 1000-1200 Ft,
mely összeg két szegényesre leány
kiházasítására szolgál.

Pályázniuk valak s előzetl, min-
den tekintetben költségvetés, szegény-
sorsú leányok. Az esküvőnek 1948. má-
jus 28-án (február 8.) 12 óra Václav 16
22-én (márc. 21) vagyis a házományzo-
rök Járzeit napján kell megérkezni.
Rokonok előnyben részesülnek.

Pályázathoz szegénységi bizonyítvány
és a helybeli rabbi által igazolása szük-
seges. Pályázati határidő: 1948. ja-
nuár 16. Pályázatok Klein Mór elnök
címre küldendők.

Berettyóújfalun, 1947. december 18.
5897. Tervező: S.

Klein Mór s. k.
szentesítve elnök.
Dannóhi Sándor s. k.
szentesítve jegyző.

REPÜLŐ BOY

áruszállítás.
kézbesítés
legolcsóbb.

0-utca 15 Tel: 120-541

HIREK A ZSIDÓ ÁLLAMRÓL

Márciusban megalakul az ideiglenes zsidó kormány

A Palesztinával kapcsolatos zavaros hírek ellenére céltudatos és előrelátó munka folyik a Zsidó Állam megalakítása érdekében. Az UNO döntés végrehajtása folyamatban van. A politikai helyzetet egyáltalában nem befolyásoló orvátmadások közepette minden előkészület megtörtént, hogy a február-március hónapoktól kezdve az angolok által kiűrt területen a Zsidó Állam felségjogai elismerésnek. David Ramez, a Vaad-Leumi elnöke a héten bejelentette, hogy tekintettel a zsidó kormányzati teendők ily rövidesen várható szükségességeire, a zavargások ellenére is a Zsidó Állam területén márciusban megtartják az általános

demokratikus választásokat és ennek eredményeképpen összehívják a Zsidó Állam első nemzetgyűlését. E nemzetgyűlés által választott kormány ideiglenes kormányként fog működni azokon az angolok által kiűrt területeken, amelyeket az UNO Bizottság hivatalosan átad. Az ideiglenes kormány legfontosabb teendője a felségjoga alá tartozó területen a becsúszás és a közbiztonság ügyének intézése. Mindazok számára, akik a palesztinai eseményekről érkező híreket politikailag tudják kiértékelni, David Rameznek e bejelentése sokkal nagyobb jelentőségű, mint az összehívásokról beszámoló tulzó híradás.

rosa. A büntető eljárások során a Haganah elsősorban azokat az arab falvakat támadja, amelyek szállást adnak az utmenti rablóbandáknak. Az Ir-gun Zvai Leumi száguldó autókból arabok közé dobott bombákkal igyekszik megfélemlíteni az arab lakosságot. Ez akciói folyamán különösen a hétfői, a jeruzsálemi óváros arab piacán történt Ir-gun bombatámadás követelt sok arab áldozatot. A helyzet ismeretése folyamán rá kell mutatni arra a tényre, hogy az Ország-nak abban a részében, ahonnan az angol rendőrség már kivont és zsidó rendfenntartó alakulatok vették át a közbiztonság őrzését, teljes a nyugalom. Az angol rendőrség már kivont Tel-Avivból és a tervezett Zsidó Állam területének mintegy harmad részéről. A Zsidó Állam zsidó lakosainak mintegy fele, ebben az angol rendőrség által kiűrt részben él. Ezen a területen arabok is laknak, de soha még egyikőnknek sem jutott eszébe utmenti orvátmadásokkal kísérletezni. Erre csak azokon a részekben került sor, ahol angol alakulatoknak kellett fenntartani a rendet. Tehát Jeruzsálemben, Jeruzsálem és Tel-Aviv közötti utak mentén, Haifa egyes negyedeiben és a Negevben. Ezek azok a részek, ahonnan a harci hírek jönnek, ahol nem egy-

szer valóban kisebb csaták dúlnak, elsősorban azért, mert az angol katonák és rendőrök lehetetlenné teszik a zsidó önvédelmi alakulatok teljesértékű munkáját.

A hivatalos zsidó szervek Palesztinában a kormánytól, az amerikai cionista szervezetek az amerikai angol követségen panaszok tettek az angol alakulatok „semlegessége” miatt. Az angol kormánynak az a bejelentése ugyanis, hogy Palesztinában az angol hadsereg ottlétének idején a rend fenntartása a palesztinai kormány feladata, a gyakorlatban úgy fest, hogy az angol alakulatok az összehívások folyamán megukai „semlegességek” jelentik ki és ezért utszéli arab bandák támadásakor a fegyverrel védekező zsidókat fogják le tiltott fegyverviselés címen. Sokszor egyenesen kirovokálják hamis lövöldözéssel a Haganah emberek fegyveres megnyilatkozását, azzal a céllal, hogy így titkos zsidó fegyverraktárakhoz jussanak el. A legtöbb zsidó haláleset a Jeruzsálem és Tel-Aviv közötti lovóutakon történik, azért, mert a palesztinai kormány nem engedélyezte a Haganah-nak, hogy az autókavánokat a Haganah birtokában levő harcokosokkal biztosítsák és így a zsidó katonáknak nyitott teherautókon kell szolgálatot teljesíteni az autós és autóbusz convoyok körül. Így természetesen egyszerű célpontul szolgálhatnak az utmenti hegyekből rájuk lövöldöző araboknak. A héten támadás érte azt a

Szenzációhajhászás és hozzá nem értés a palesztinai események körül

Megbotránkoztatónak kell minősíteni a napisajtónak egy-egy jelentését a palesztinai eseményekkel kapcsolatban. Heti beszámolóknak utóbbi időben visszalévő része a napisajtóval történő vitánk. Tesszük ezt azonban azért, mert kötelességünknek érezzük, hogy csak az újságokból tájékozódó közönséget felvilágosítsuk arról, hogy sok esetben mi rejtezik egy-egy elsőoldali hír mögött. Meg kell állapítani, hogy lapjaink szinte kizárólagosan angol hírforrásokra támaszkodnak csak, palesztinai beszámolóikban. Az angol sajtóügynökségek célzatos fordításaira — az angol imperialista propaganda érdekében — már többször rámutattunk. Mire azonban az angol hírügynökség jelentése a lapok első oldalára kerül, az első szenzációhajhászás következtében még az eredeti hír is eltorzul. Példa erre egyik hétfői lap zavarteltető céltalál megjelent vastagbetűs híre, amely 3000 halottól ad jelentést Palesztinában. A szenzációkeresésben a gyakorlat ugyanis az, hogy az angol jelentéseknek egy-egy kevésbé fontos felmondást kiemelve, olyan címmel lehet megjelentetni a lapot, amelyek ügylőszik alkalmasak arra, hogy könnyebben nyissák meg az olvasók pénzértékeit a szenzációs hírt közlő lap megvásárlására. Másik nem kevésbé súlyos jelenség az, amikor az angol hírt kiértékelő szerkesztő

nem eléggé tájékozott az eseményekről illetően. Így történt például az, hogy az egyik lapban az arab légio palesztinai belőrséről olvastunk, mert az alaphír az arab légiohoz tartozó katonák támadásairól szólt be. Az Uj Élet olvasói tudják, hogy az arab légio a palesztinai kormány rendelkezése Palesztinában állomásozó hivatalos hadsereg, amelynek egyes csapategységei valóban az országotak mentén többször elkövettek orvátmadásokat zsidó convoyok ellen. A napilap híre azonban alkalmos volt arra, hogy az olvasóval az arab államok offenzívájának megindulását hitesse el, amelyről pedig természetesen szó sincs. Egyetlen külső arab állam sem indított ezidétig támadást a Zsidó Állam ellen, egyszerűen azért, nem, mert költségteljes hadseregeket egymás ellen tartják készenlétben. Palesztinában valóban vannak zavargások. Ha harcokról írunk, úgy a szabadságot védelmező és az UNO demokratikus államainak döntését végrehajtani kívánó zsidó szabadságharcosok küzdelméről kell beszámolnunk. A zsidó szabadságharcosok ügye éppen olyan szent ügy minden demokratikus gondolkodó ember számára, mint a spanyol partizánok, vagy görög felkelők szabadságküzdelme. A szenzációhajhászás olcsó kioldozást távol kell tartani az emberiség szent ügyeitől!

A való helyzet Palesztinában

Az elmúlt héten, különösen a karácsonyi ünnepek alatt, fokozódtak az összehívások zsidók és arabok között. Ujabbán elsősorban zsidó büntetőakciók jellemzik a helyzetet. A Haganah is és az Ir-gun Zvai Leumi is, az orvátmadó bandákkal szemben a támadó önvédelem eszközeit használja. Az utóbbi

napok jelentései szerint mintegy 120—150 halottja van az eseményeknek. A fentiekből érthetően ezen a héten elsősorban az arab áldozatok száma növekedett. Az UNO döntése az elmúlt négy hét alatt a halottak száma kb. 450. A körkízi ápolást igénylő sebesültek száma ennek nem egész háromszo-

A VARSÓI JIDDISCH SZINHÁZ

folytatja újabb sikerrel gazdagított diadalutját, a ZENEAKADÉMIA KAMARATERMEBEN
MISCHA BERNSTEIN
és művészegyüttesének heti programja:
1948 január 1-én, csütörtökön d. u. 4 órakor, január 3-án, szombaton d. u. fél 5 órakor, január 4-én, vasárnap d. u. 4 órakor, az óriási sikert aratott

MAZEL IN LIEBE

Szerencse a szerelemben című operett, 3 felv. és 1 képből
Január 5-én, hétfőn este 7 órakor, az óriási érdeklődésre való tekintettel, **küzkívánatra:**

MAZEL TOV

operett 3 felvonásban és 1 képből
és január 6-án, kedden d. u. 4 órakor is **küzkívánatra MAZEL TOV**, operett 3 felv. 1 képből
1948 január 6-án, kedden este 7 órakor a nagysikerű

IBRIGER MENTSCH

A felesleges ember, zenés életkép 4 felv.
1948 január 7-én, szerdán este 7 órakor utoljára az óriási sikerrel játszott, szenzációs

MAZEL IN LIEBE

operett 3 felv. 1 képből
Zsidó aktualitások, jiddisch zene, dal, humor és táncok
OKVETLEN NÉZZE MEG!

Biztosítsa jegyeit előre a Zeneakadémia pénztáránál 10—2 ig és 4-től

convoy is, amelyben Ben Gurion, Golda Mayerson, Jichak Grünbaum és Dávid Remez utaztak Tel-Avivba. Mindaddig, amíg az angol hatóságok így éltelmezik a semlegességet, az angol sajtóügynökségeknek lesz palesztinai hírányaguk.

Pósta! zavarok

Tekintettel arra, hogy igen sok magyarországi zsidó testvérünk reménye várja zsidó hozzátartozóinak levelét ezekben a napokban, közöljük, hogy a levelek esélyes elmaradásából nem szabad téves következtetéseket levonni. Jeruzsálemi hivatalos jelentés szerint a palesztinai hivatalos hatóságok nem voltak hajlandók biztosítani a posta zavartalan működését a támadások idején, ennek következtében úgy a palesztinai belső postai szolgálat, mint a külföldi szolgálat jelentősen csökkentett személyzettel működik, ami nagy késedelmet okoz a levelek továbbításában.

Uj telep, új bevándorlók

A zavargásokról beszámoló szomorú hírekről biztatóan emelkedik ki az a jelentés, amely a zavargások idején is új település születését közli. A felállítandó Zsidó Állam északi határterületén 500 dunamnyi Keren Kayemet földön, Törökországból és Görögországból egy évvel ezelőtt érkezett 25 fiatal új kibbucnak vette meg alapját. Ugyanekkor újabb gyermekcsoportok érkeztek Ciprusból Palesztinába. A gyermekeket a Jewish Agency hajói hozták át és ma már alig van 15 éves aluli gyermek a ciprusi internálótáborokban. Itt érkezett illegális hajók közeledéséről is a palesztinai partok felé. Angol jelentés szerint az egyik ilyen illegális hajót 850 utassal fedélzetén a Royal Navy feltartóztatta.

Pogromhullám a közeli arab országokban

A csak angol forrásokból táplálkozó napisajtó elfeledkezett beszámolni arról, hogy a Közelkelet fehérlő arab államokban szörnyű pogromhullám indult meg. Az áldozatok száma sajnos megközelíti a palesztinai halottak számát, azzal a különbséggel, hogy ezekben az országokban az áldozatok mind a zsidók közül kerülnek ki. Az arab államokban az UNO-döntés óta minden zsidót tusznak tekintenek, és az UNO tugsággal rendelkező kormányok semmit sem tesznek annak érdekében, hogy a esőselek meg ne támadja e szerencsétlen politikai foglyokat. Legutóbb a szíriai kormány mulasztotta el a szükséges intézkedések megtételét az aleppói pogrom folyamán. Itt minden zsinagógát felgyújtottak és a mozlim papok vezetése alatt álló esőselek

megtámadta a zsidók házeit. Számos haláleset mellett több száz sebesültről érkezett jelentés. A esőselek felgyújtotta a házakat, elégette a tőrakat és a szent könyveket. Palcor jelentés szerint Aleppóban 40.000

zsidó maradt hajléktalan. A szíriai kormány szigorú cenzúrája következtében a három héttel ezelőtt történt aleppói pogrom híre csak most szivárgott ki.

(GELLÉRT)

A gazdasági helyzet Erecben

Néhány hét óta Budapesten időzik, mint ereci slach dr. Etan Abraham. Egészen fiatal embernek látszik, pedig 15 éve él már Erecben és már nem volt gyermek, amikor kiment, mert előzőleg jogi doktorátust szerzett Prágában. Szívesen áll rendelkezésre, amikor megkérjük, hogy tájékoztasson a legújabb gazdasági helyzetről Erecben. Első kérdésünk természetesen az, hogy a közelmúlt eseményei milyen hatással voltak Erec gazdasági és társadalmi életére?

— Az UNO döntését megelőző hónapokban legkeményebb időszakát élte a Jisuv. Az angol hatóságok sorozatos házkutatásai ideges hangulatot teremtettek és gazdaságilag is fojtogatták a Jisuvot. A Fehérkönyv brutális végrehajtásával, az Exodus visszaküldésével és az ole-k be nem engedésével valósággal kilátástalanná tették az életet. Minden stagnált, üzleti kezdeményezésnek nyoma sem volt és dacára a folyamatos alijáknak, még csak az építkezés sem indult meg. Egy csapásra megváltozott minden. Nem is az UNO döntése után, hanem már jóval előbb, amikor a horizont kiliszlalt és kezdett kialakulni a döntés. Én magam abban az időben már nem voltam Erecben, de hiteles jelentéseket kaptam napoként. Az utolsó hírek szerint ugrásszerűen javult a helyzet, orre kap újból az egész gazdasági élet. A tőke, amely eddig tartózkodóan viselkedett, újra korlátlanul rendelkezésre áll.

Rövidesen remélhetőleg nagy gyobharányu lesz a bevándorlás Erecbe. Hatszáz ezer főnyi lakosságra számított bevándorló nem fog-e túl nagy nyomást gyakorolni? 15% os hirtelen szaporodást ki fog-e bírni a gazdasági élet?

— A Jewish Agencynek szakemberekkel kidolgozott bevándorlási terveze minden lehetőségét mérlegel, mindent pontosan kiszámított és az adatok megnyugtatóak. A nagyarányú bevándorlás nagy tőkét is fog magával hozni és a termelés olyan méretekben fog emelkedni, hogy kemoly konjunktúra lehet majd számítani. Így volt 1933—34-ben is, amikor mintegy 65.000 ember vándorolt be. Az akkor támadt konjunktúra a legvérmesebb reményeket is felül múlta. S

ha most azt mondják, hogy a mostani tömeg-bevándorló nem fog tőkét magával hozni, mert 1944-ben mindenét elvesztette, megnyugtathatom, hogy nem a bevándorlók tőkéjére számítlunk, hanem főként amerikai tőkére. Az angol—amerikai bizottság kiküldése idején minden stagnált, azonban a bizottság pozitív javaslatainak kihirdelésekor nagyszabású kezdeményezés indult meg és nagy vállalatok vannak kialakulóban.

Ez nagyon megnyugtató kép és hittel fogja ellátni mindazokat, akik Erecbe készülnek. De most legyen szíves valamit mondani arról is, hogyan indul neki az új életnek az ole, számíthat-e valahonnan segítségre az első időben?

— Természetesen számíthat. Két nagy szervezetünk is van erre: a Keren Kayemeth Leisrael és a Keren Hayesod. A Keren Kayemeth állandóan vásárol földet és odaadja művelésre a földműveléshez érő ole-nak. A Keren Hayesod pedig folyósítja a föld megműveléséhez szükséges kölcsönt.

— A Keren Hayesod a Jewish Agency-nek (Szochnut Hajejudith nak), az önálló állami élet kialakulása után pedig a zsidó kormánynak lesz a hivatalos szerve, amely eddig is a települések finanszírozásával foglalkozott és a jövőben is ezt a működését fogja kifejteni, remélhetőleg sokkal szélesebb alapon és sokkal nagyobb arányokban.

— A cionizmus célja a történelmi zsidó nép reneszansza és ezt csak úgy lehet elérni, ha a multban földművelő és állattenyésztő zsidóságot — természetesen a legmodernebb szellemben és a legtökéletesebb felszereléssel — visszavezetjük a természetis ősi foglalkozásához. A pénzkölcsönön kívül modern gépi berendezésekkel, öntözőművekkel és rendszeres továbbképzéssel, tanácsadással segíti a telepeseket a Keren Hayesod.

— A magyar zsidóság vajon megfelelően részi vesze-e a Keren Hayesod munkájában?

— Ha őszintén beszélhetek, bizony a magyarországi zsidóságot nagy mulasztás terheli ezen a téren. A magyar zsidók nagy általánosságban mindig az asszimilációra voltak hajlamosak és nem nagyon vállaltak közösséget Erecel. Az új

politikai helyzetben és különösen az átél szörnyűségek hatása alatt ma már javulás mutatkozik. Megmozdult a magyar zsidóság szíve és zsidó lelkiismerete. Remélhető, hogy az az ország, amely Herzl Tivardart és Max Nordaut, a két nagy államférfit adta a cionizmusnak, a jövőben olyan érdeklődést fog tanúsítani Erec iránt, amelyet el lehet tölteni várn!

ÜZLET-ÜZEM

átadó?

FELLNER által
kapható!

Szent István-körut 30. sz.

Kivándorlók!

Használt és új

hajókofferok
és **bőröndök**

nagy választékban

WEIL Népszínház-
utca 26

Telefon hívó: 136—816

SZOMBATON ZÁRVA

PERZSA

szőnyegek

VÉTEL UNGÁR Király-u. 14 és
ELADÁS II. köztér-ut 24

Üzleti könyvek

kartolécok, átiró könyvek

— amerikai naplók —

és újévi naptárok nagy választékban

Weinberger és Fejérnél

VI. Deák-tér 6. (Anker palota.)

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat

mindent elintéz. — (Ejje!-nappal)
Teher-luxival is.

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Spanyol,
angol, francia,
OROSZ

nyelvórák
BERLITZ

IV. Vörösmarty-tér 2
Telefon: 181-012

„Csibe“ a gettóban

Nehogy félreértés essék, előjáróban említem, hogy Csibe — kutyája volt. Drótszörű foxi, pedigrés, fajliszta, büszke tartásu. Az állatoknál a faji öntudat nem alakult át gyűlöletté a más fajtaikkal szemben, mint az embereké.

Csibe hűséggel szolgálta asszonyát bent a vidéki városban, birodalma a ház előtti kert volt, ahol vidáman hancurozott; ha idegen jött, haragosan megragadta, a házbelieket farkasodva fogadta, szóval élte a maga kutyacsaládát éveken keresztül, amíg egyszer csak érthetetlen — számára is érthetetlen — dolgok történtek körülötte. Asszonya pörögve vette Csibét és átvezette a keresztény szomszédokhoz, gondjaikra bízva a kedves állatot, hogy őrizze meg a kutyát, mert neki el kell mennie, el kell hagynia a házat, ahol évekig élt, ahol gyermekeit felnevelte, ahonnan férjét elküldte; neki gettóba kell vonnom, ahová Csibét nem viheti magával. A jó szomszédok elváltatták a kutyát, megígérték, hogy gondját viselik, vigyáznak rá, vigasztalták az asszonyt, ha majd visszatér, visszakapja Csibét. Könyves szemmel bucsuzott — érezte örökre — kutyájától, öbe vette, megcsókolta, majd zokogva távozott a házból.

Csibe nyugtalanul, rosszal szíve ugrott, amikor asszonya az idegeneknél magára hagyta. Nem találta helyét, nem evett és alig várta a másnapot, amikor egy őrzetlen pillanatban kiszökött a házból. Először a régi házhoz ment, ott ugrott egy darabig, de mikor senki sem engedte be, nekivágott a városnak és loholt lógó nyelvvel, végig az utcákat, a tereket, nagy lávóságra, olyan helyen, ahol még sohasem járt és órák múlva, biztos szímmal elérte a gettót. A fegyveres nyilas őrszere sem vette, amikor beemelt a gettó kapuján és ide-oda szaladgálva egyszer csak hangos esaholással ugrott urnője fölébe, örömmel nyalla meg annak kezét és nem tudta megérteni, miért hull rá asszonyának könyve, amikor ő úgy érzi a viszontlátásnak.

Innen kezdve nem ismerjük Csibe sorsát, nem tudjuk mi lett vele. Asszonyát a többiekkel együtt vagónba zsúfolták, kivitték Auschwitzba, elgázosították és elégették. A kutyát talán egy esendő golyója tette le, talán éhen pusztult, amikor a lezárt vagón után futott, amelyben urnőjét vitték, de azt biztosan tudjuk, hogy azóta is ott, az elcsúszni szokott, nap mint nap sélára viszi Csibét az asszonya és megbékélve tekintenek le a földre, ahol már leomlottak a gettók falai, hogy soha többé ne épüljenek fel újra és ahol kékes-szürkén élethetetlenül együtt kutyák és emberek.

GELLÉRI MIKLÓS

Otthont keresünk elhagyott öregek és árva lányok számára

Az Országos Zsidó Segítő Bizottság budapesti segélyezése — tekintettel intézményeinek helyszükére — gondoskodásában levő öreg férfiak és nők, valamint nagykorú családjukat vesztett lányok részére otthont keres.

Ez az igen humanus elgondol-

lás nem csupán azok számára jelent segítséget, akiket otthonhoz kíván juttatni, hanem azoknak is, akik otthont kívánnak — megfelelő anyagi ellenszolgáltatásért — nyújtani.

Részletes felvilágosítást a DEGOB információs osztálya, (Bethlen tér 2. I. 36.) nyújt.

Munkát a munkaszolgálatosoknak!

Bármilyen munkaalkalom

bejelentése: Bethlen-tér 2 I. em. 36

A munkaközvetítés a Szakszervezet útján történik

A zsidók Angliában

Dr. Lázár István műegyetemi előadó, tanulmányi felügyelő, a Pesti Izr. Hittközség Öreg Szombat rendezvényeinek keretében, a Sip-utcai teremben, szombaton este „A zsidók Angliában” címen igen érdekes előadást tartott. Hiteles történelmi források és Londonban gyűjtött adatok nyomán, felárta az angol zsidók sorsának alakulását. Albionban való megjelenésük kezdetéről, a mai napig. Rámutatott a XII. század végén történt borzalmas zsidó megszállások és fosztogatások előzményeire, kirolbanására, majd az 1290-ben bekövetkezett kiűzetésükre. Ismertette a nagyjelentőségű szolgálatot, amelyet a zsidóság e kiűzetése előtt, majd negyed-félszáz esztendő múltán, amikor újra visszatérhetett az angol szigetországba, Angliának fel, mégpedig az állami élet legkülönbözőbb vonatkozásaiban. Elmondotta, hogy kiváló teljesítményeinek elismerése gyanánt, milyen kommagasó állásokat s kitüntetésekkel értek el az angol zsidók, mind a közgazdasági, az ipari, a tudományos, a művészeti, a sport és a politikai élet területén. Kiemelte a kereskedelemben és a világháborús felszerelési iparágakban, valamint a hadtereken végzett teljesítményeiket, amelyekkel

jelentékeny mértékben járultak hozzá a szövetséges hatalmak és a Szovjetunió győzelmének kivívásához. Szólt a brit zsidók képviselőtestületének már 1880-ban végbement megalakulásáról és mai szervezetéről is. Előadásának utóhangja elkerülhetetlenül komor csengésű volt.

Dr. Lázár István érdekes előadásáért dr. Geyer Albert mondott köszönetet. Az előadás előtt és az előadás után a Ráskay Lea leánygimnázium zsidó növendékeiből alakított ének-kar, Földi Józsa vezényletével, heber dalokat adott elő, amelyeket a közönség nagy szeretettel fogadott és többször lelkesen megalapított.

A JOINT egészségügyi szolgálata Cyprus szigetén

Az esős időszak beállása óta nagyon megrosszabbodtak az egészségügyi viszonyok Cyprus szigetén, ahol huszezer zsidó menekült él a brit táborokban. Ezek lesznek természetesen az elsők, akiket majd Palesztinába beengednek. A Joint nagygyűgy egészségügyi szolgálatot szervezett Cyprus-szigetén. Orvosok, fogorvosok és ápolónők egész sora gondoskodik a zsidó menekültekről.

Raoul Wallenberg (LÉVAI JENŐ KÖNYVE)

Egy zsidó legenda szerint 36 igaz emberen nyugszik a világ. A legenda ezeket a kiváló egyéniségeket, természetes elfogultsággal, a zsidóságon belüli keresi, Raoul Wallenberg azonban tozias és elfogultság nélkül harminchetediknek odaállíthatjuk ehhez a szent csoporthoz. Így érz és így gondolja ezt a pesti zsidóság s dia valaki eddig kétkedett ebben, azt meggyőzi ennek a felfogásnak a helyességéről. Lévai Jenőnek Raoul Wallenberg életéről és cselekedetéről mentő munkásságáról írott könyve, Lévai Jenő nem legendát sző, hanem hiteles és meggyőző adatokkal megveti a tárgyi alapját az ezután képződő, a valóságot kicifrázó, feloldozó és felékesítő legendának. Amit Raoul Wallenberg-rol írtak és amit Raoul Wallenberg-rol mondak és amit Raoul Wallenberg mondott, azt Lévai Jenő összegyűjtötte és a történelem számára igen fontos és nélkülözhetetlen művé formázta. Ez a kötet nem azzal dühömbent meg, hogy a borzalmakat kiszínezi és arányait megváltoztatja, ellenkezőleg, azzal, hogy olyan stílusban, amely kopár, mint egy hegyoldal, amelyről a fákat elpusztították és most komor szikái meredeznek az ég felé, közli a tényeket. A tény egy csoda volt, egy csodálatos egyéniség, akit nem rendkívüli tulajdonságai tettek csodálatossá, hanem éppen azzal vált rendkívülivé, hogy nagyon egyszerű és nagyon emberi volt. Ez a portré szépen sikerült.

Raoul Wallenberg bevonult a zsidó szívekbe, mert az ő szívébe is bevonultak a zsidók — s mert megszerette őket, meg is akarta menteni azokat, akiket a nyilasok és egyéb duvadak el akartak pusztítani.

GERVAI SÁNDOR

Mindenes főzőnőt keresek reggel 9-től délután 5-ig való elfoglaltsággal. Lakást nem adhatok. „Apa és Ila” jelígre a kiadóba.

JOBK NŐ magányos ur vagy hölgy háztartását vezeti. „Jó bizonyítvány” jelígre a kiadóba.

HÁZVEZETŐNŐNEK elmenne közép-korú nő magányos urhoz, jó bizonyítványt rendelkezik. Szobáné, VIII. Könyvtár-tér 28. V. 48.

Egyedülálló idősabb dolgozó urnak szoba kiadó övezetében. „Meleg otthon” jelígre a kiadóba.

KALAPJA piszkos, formátlan? Rendeljezzon LAMPERT kalapgyártót. Budapest, VII. József-tér 6. szám. udvarban

IDŐSEBB, szombatoló nőt keresek. háztartásom vezetésére. Két fiammal vagyok. XIII. Szent László-u. 51., Klein.

Ékszeresek, órák, ezüstárak legelőnyösebben

KENDÉ-nél Teréz-körut 48

3 óráig belől IGAZOLVÁNYKÉP 3 drh 10 Ft. Foto Párisi Nagy Áruház

RÁDIÓ, PORSZIVÓ és villamossági cikkek SZENCZERNÉL VI., Vörösmarty-utca 31 sz.

Elutazás miatt még meglévő sarküveket rendkívül leszállított áron adom

Özv. ADLERNE Somogyi Béla ut 7, az udvarban

HIREK

— „IMA A SZABAD ÉG ALATT” c. cikksorozatunk e heti folytatása anyagtorlódás miatt jövő számunkra maradt.

— Dr. Herskovits Fábán üdvözlése. A dohányutcai templom előjárói kora pénteken este az istentisztelet megkezdése előtt felkereste dr. Herskovits Fábán rabbit, hogy kifejezze őszinte örömet és tölmeccsolja szeretetteljes jókívánságait abból az alkalomból, hogy neki a köztársaság elnöke, a vallás- és közoktatásügyi miniszternek a miniszterelnök útján tett előterjesztésére, érdemes és eredményes munkássága elismerésül a Magyar Köztársasági Erendment adományozta. Dr. Herskovits Fábán meghatóan köszönte meg az üdvözlést. — Itt említjük meg, hogy ugyanakkor a köztársasági elnök néhai Humboldt Sándornak, néhai Weiss Arturnak és dr. Scher Tibornak is ugyanezt a kitüntetést adományozta.

— Vallásos felóra a rádióban. Január 6-án reggel fél 8 órakor izraelita vallásos felórát közvetít a rádió a stúdióból. Beszédet mond dr. Benoschofszki Imre budai főrabbi, énekel Sirota Sándor budai főkantor.

— Vámos Henrik ünneplése. Bensőséges ünneplésben volt része az elmúlt szombaton Vámos Henriknek, a dohányutcai templom érdemes vezető előjárójának házassága 50-ik évfordulója alkalmából. A Tórához való felhívásakor Ábrahámsohn Manó főkantor olvasta fel a hitközség héber nyelvű üdvözlő iratát, majd dr. Herskovits Fábán rabbi méltatta meleg szeretettel átértelt beszédben Vámos Henrik kiváló érdemeit. Az ünneplés alatt a templom összes jelenlévő előjárói az ünnepek köré gyűltek, hogy kifejezést adjanak iránta érzelt szeretetüknek és megbecsülésüknek.

— Vadász-utcai emlékünnepe. A Vadász-utca 29. szám alatt működött Svájci Követség Kivándorlási osztálya vezetőjét Weiss Arthur nyilas gonoszlelkű 1945 január 1-én meggyilkolták. Ez évforduló alkalmából 1948 január 1-én d. u. 4 órakor a Vadász-utca 29. szám alatt emlékünnepeket tartanak. Az emlékbeszédet dr. Scheiber Sándor rabbiszemináriumi tanár és Tepper György a Magyar Diákok Nemzeti Szövetségének titkára tartja. Felkéri mindazokat, akik a kritikus időben az épületben menedéket kaptak, továbbá azokat, akik svájci vért hűzban menekültek meg, hogy ezen a kegyeleti ünnepen minél nagyobb számban vegyenek részt. Az ünnep keretében megkosztazzák a ház falán felállított Weiss Arthur és az ott mártírhaltak emléktábláit.

— Kitüntetés. A köztársasági elnök a sport terén kifejtett önzetlen és buzgó munkásságáért a Köztársasági Erendment kis keresztjét adományozta dr. Verebelyi Ferenc igazgatónak, az arany fokozatot dr. Duka Dückstein Antal sportfőorvosnak, az ezüst fokozatot Duxler József tanárnak. Mind a három sportember a VAC sportegyesületet vezeti.

— Szilvágyi Gézárol, az Új Élet főmunkatársáról, mint I. rái költőrel előadást tart Hajdu Henrik, a Fővárosi Könyvtár főigazgatója, január 2-án, pénteken délután 6 óra 5 perckor a rádióban, Budapest II. hullámhosszán.

— A Szocialista-Cionisták (Iehud Mapáji) Pártja legközelebbi összejövetelén, jan. 5-én (Fűst S.-u. 21/a. d. u. 6 óra) Péterfi Endre (Haifa) tart előadást Herzl Ben Gurion és Weizmann címmel. Közreműködik Karady László kántor.

— Dr. Thon Josef Európába érkezett. Érdekes zsidó vezető férfival ismerkedik meg a közeli hetekben az európai zsidóság. Dr. Thon Josef, a cionista mozgalom vezetője, Párisba érkezett, hogy innét kiindulva, meglátogassa az európai cionista mozgalom központjait. Dr. Josef Thon a palesztinai lengyel kereskedelmi kamara igazgatója, kiváló közgazdász, aki azonban a politikai és gazdasági ügyek mellett időt szakít magának arra is, hogy írjon. Melegbangu, zsidó érzéssel telt versei az amerikai zsidóság körében nagyon népszerűek. Dr. Josef Thon az Amerikai Cionista Szövetség Végrehajtó Bizottságának az igazgatója, az általános cionista klub vezetője, akit európai körutjára az amerikai cionisták küldöttek. Dr. Josef Thon feladatának tekintti, hogy a legrészletesebben megismerje az európai zsidóság s különösképpen az Európában élő cionisták minden problémáját s megtalálja az utakat és módokat arra, hogy jelentékeny segítséggel járuljon hozzá munkájuk, tevékenységük fokozásához és megerősítéséhez.

— Kunstädter Vilmos ünneplése a pávauteai templomkörzetben. Bensőséges ünnepség keretében üdvözötte a pávauteai templomkörzet 75. születésnapján, közlészteletben álló elnökét, Kunstädter Vilmost. Az ünnepség szombat délután kezdődött, amikor a körzeti templomokban felavatták az új Tórát, amelyhez a diszkontó és a Tóra-diszkelet, a jubiláló elnök és felesége ajándékozták. Este 7 órakor a körzeti kultúr-

termében folytatták az ünnepelést, amelyen a hitközség képviselőiben Stöckler Lajos elnök és Domonkos Miksa ügyvezető, a Chevra Kadisa részéről Schwarz Sándor jelentek meg. Tannenbaum Dávid körzeti kántor liturgiai énekekkel adott elő a templomi körös közreműködésével, amelyet Gottschell Jakab - vezényelt. Utána Grosz Gyula üdvözölte a megjelenteket. Az ünnepi beszédet dr. Rosenblum Manó körzeti rabbi tartotta. Szónoklata végén egy ezüstkoszorút nyújtott át az ünnepelőknek, mint a körzet ajándékát. Stöckler Lajos elnök és Domonkos Miksa ügyvezető a hitközség nevében üdvözölték Kunstädter Vilmost. Schwarz Sándor a Chevra Kadisa nevében köszöntötte, majd dr. Seifert Géza és Ripper Frigyes körzeti előjárók üdvözölték Kunstädter Vilmost, felolvasták Szemző Miklós tanár köszöntő versét. Végül a körzeti nőegylet nevében Bruck Sándorné elnöksége köszöntötte a jubiláns elnököt. Kunstädter Vilmost egyébként jubileuma alkalmából a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara díszoklevéllel tüntette ki.

— Amerikai felhívás a zsidó festőkhöz. A Philosophical Library (Art Director, 15 E. 40 St., N. Y. C.) antológiát készített a régi és újabb zsidó festők és rajzolókat írtveiből. Felszólítja a zsidó festőket, hogy küldjék el zsidó vonatkozású műveik fotográfiáit, vagy reprodukcióit.

— A Szolnoki Izr. Hitközség új előjárósága. A régi előjáróság lemondása folytán a december 23-án megtartott képviselőtanács ülésen a Szolnoki Izr. Hitközség új előjáróságának tagjait a következőket választották meg egyhangulag: elnök: Rákos Andor, ügyvezető elnök: Szécsi Oszkár, alelnök: dr. Fodor Károly, kultuszelőjáró: dr. Wintner Vilmos, pénzügyi előjáró: Sipos Lipót, ügyész: dr. Aszódi Ottó, gazdasági előjáró: Fischer Gyula, iskolaügyi előjáró: Kemény György, ellenőrök: Kálmán István és László Bálint, templomgondnokok: Reichhart Miksa és Weiss Jenő, hivatalból tagja az előjáróságnak továbbá Deutsch Jenő, a Szentegylet elnöke. Az új előjáróság összehívta olyan, hogy dr. Singer Ödön főrabbi vezetése mellett megindult hitélet fejlődése és pozitív alapra való helyezőse biztosítva van.

Jó és olcsó

függönytartó

képkeretek

SZÉCSÉNYI

VII., Bethlen Gábor-utca 7 sz.
Telefon: 224-288.

Varrógépek

ipari és háztartási célra Kécsőzés, javítóműhely.

GYERMEKKOCSIK

nagy választékban. Bachrach,
Dohány-u. 98. Tel.: 222-687.Gyermekek, bicikli, babakocsi, játéka-
ru, vendégsz. VICA-nál
legolcsóbban. Nagyatádi Szabó-utca 50
Király-utca sarok.Flanel női és férfi
pizsamák

készítése méret szerint

INGKLINIKA

Szentkirályi-u. 2 (Rákóczi-utca)
Musz. öv. fizlete. Az Új Élet
olvasóinak 10% engedményTalesz, t'filin. kögy-
szer és héberkönyvek vétel-oladás.
Jahreizeitábla készítés.UNGAR MÓRNÁL, Király-u. 17.
kapu alatt vagy I. emelet 4.

Egyéni és csoportos héber tanítást

váltak orvostanulást. Róbert László.
Dorot, Bajcsy Zsolt-utca 60.Gyógynevelő
zeneoktatásIdeges, nehezen nevelhető, ne-
hezen tanuló gyermekek zenei
gyógynevelését speciális mód-
szerével vállalja. Gyenes István
zenetanár, Népszínház-utca 19.Lesújtva jelentjük, hogy a
legodább anyja és nagyanyja
özv. Friedländer Izidorné
szül. Weiss Etelbiztosítottként vezérgazdát
örököse
nincs többé. Folyó hó 21-én,
övének 42. születésnapján, 73
éves korában elhunyt. Siet-
tetten jelöljük, hogy háza vart
vissza két rajongva szeretett
gyermekét: dr. Friedländer
Jakabot, a Szentegylet 16-
orvosát és Líván Józsefet,
szül. Friedländer Ceciliát. Si-
ratjuk: Friedländer Oskár
(Páris), Fraknói Károly, Fried-
länder Gyula, Fraknói Rózi,
dr. Fraknói Judit, gyerme-
keit, dr. Friedländer Jakabot,
szül. dr. Jancsó Borbálát,
Friedländer Oskár, szül.
Henée Binc, Fraknói Károly-
né, szül. Krausz Mária, Fried-
länder Gyula, szül. Klein
Imre, Líván József, veje,
Friedländer Márton, Líván
György, Gábor és Ferenc un-
okai és a rokonság.
Folyó hó 23-án kísértük
utolsó útjára és temettük be-
dugul Edesatyánk mellé.

Állandóan vásárolok

mindennemű vadbőrt, úgymint: vadnyul, pézsmá, görény,
nyest, rókabőrt, valamint kutya, házinyul és macskabőrt.
GUTTMANN JENŐ nyers- és vadbőr nagykereskedő, Budapest,
Király-utca 8., udvarban. Telefon: 426-688. Szombaton zárva.

— A Zsidó Állam ünneplése Makón. Vasárnap, december 21-én d. n. 6 órakor ünnepelte Makó zsidósága a Zsidó Államot, az M. C. Sz. makói szervezetének rendezésében. Az ünneplésre mindkét hitközség zsidósága nagy tömegekben jelent meg. A műsor a Batikva éneklésével kezdődött, majd Blau József helyi elnök lelkes beszédében nyitotta meg az ünnepi ülést. Luger József Ezekiel próféta látomását adta elő hatáson. Dr. Gonda László gimnaziumi tanár, a budapesti cionista központ képviselőjeként méltatta a nagy történelmi fordulatot. Szemere Manó a neolog hitközség elnöke és Guttmann Benő az orth. hitközség elnöke köszöntötték ezután a Zsidó Államot. Saul Friedländer héber és jiddis nyelvi beszédet mondott. Moravai Soma a Birchov kőr nevében, Jóna Chaver a chalucok nevében fejezte ki gondolatait. Hapital Leó, Hapital Eszter és Grósz Noémi gyönyörű ívrit dalokat énekeltek. A szép ünnepély a Teherakna éneklésével ért véget.

A MOADON IVRI-ben (Arany János ut. 23.) az e heti előadást január 3-án, szombaton d. n. 4 órakor Chaver CHAJIM tartja „Chajim bösztö hávir” címmel. Vendégeket szívesen látunk. Előadás után kávé és kávékészítésének folytatása.

— Heisz Hermann főkéntörökére Svájcban. A Züricher Israelitisches Wochenblatt nagyobb cikkben foglalkozott Heisz Hermann főkéntörökére svájci szereplésével. Elmondja, hogy a budai hitközség Boeska-utcai templomában működött Heisz Hermann a davis hitközség meghívta imádkozni a szefarai templomba, amelyet ez alkalommal a világ különböző országaiból ott tartózkodó zsidók zsúfolásig megtöltöttek. Heisz Hermann főkéntörökére csörgő tenorja, lelkeket emelő, magasztos imái nagy sikert értek el. A fiatal kántor sikerének híre Zürichbe is eljutott. A zürichi hitközség távirattal hívta meg, hogy ott is imádkozzon elő. Heisz Hermann náhai Rappaport Benjáminnak, a tudós rabbinak a veje. Nem marad Svájcban, hanem Amsterdamba megy, majd onnan Dél-Amerikába utazik.

— Eljegyzés. Maszler Judith és Kufas István jegyesek.

— A Zsidó Állam ünneplése Baján. Baja egész társadalma részt vett december 8-án a bajai WIZO ünnepélyén, amely a most alakult egyesület első nyilvános szereplése volt. Rosenfeld Józsefné társelnök bevezetője után dr. Scheiber Sándor, az Orsz. Rabbiképző Intézet tanára tartott ünnepi előadást, amely a Zsidó Állam megteremtése korszakos történelmi jelentőségének hangsúlyozásában esendült ki. Aczél Mária előadóművész szavakata fejezte be az ünnepélyt.

AZ 1945. év vértanúiról való megemlékezés időpontjai

Az Országos Iroda Beth Din-je közleménye:

Elhalálozás 1945. évben	Jelölés 1948-ban
1944 jan. 4, (Téveth 19.)	csütörtök jan. 1.
1944 " 5, (" 20.)	pentek " 2.
1944 " 6, (" 21.)	szombat " 3.
1944 " 7, (" 22.)	vasárnap " 4.
1945 " 8, (" 23.)	hétfő " 5.
1944 " 9, (" 24.)	kedd " 6.
1944 " 10, (" 25.)	szerda " 7.

Akik csak azt tudják, hogy hozzátartozójuk 1944 december 17. és 1945 január 14. között halt meg, azok 1948 január 11-én, Tévéth hó utolsó napján tartják az évfordulót.

— Ki lesz Nagybritannia országos főrabijája? Nyilvánosságra hozták, hogy ki az a három rabbi, aki — a kiküldött bizottság jelölése alapján — választás alá kerül Nagybritannia országos főrabijára tisztgének betöltése alkalmából. A bizottság — 20 jelölt közül — 17-et elvetett és dr. Altmann, Israel Brodie-t, továbbá Kopul Rosen-t jelölle.

— Vajda Alfrédné halála. Vasárnap délelőtt, hosszas szenvedés után, meghalt Vajda Alfrédné. Régi cionista volt, férjével együtt Herzl első hívei közé tartozott Magyarországon, részt vett a cionista mozgalom megszervezésében. Példája volt a zsidó ügyekért dolgozó és önzellen nagyszónynak. Három gyermeke Palesztinában él. Egyik fia, Vajda Zsigmond, a Pesti Izr. Hitközség egyik osztályvezetője. Vajda Alfrédné halála a zsidó társadalom körében nagy részvétet keltett.

— A Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége pécsi főszerelője nagysikerű zenekari hangversenyt tartott a Munkás kaszinó helyiségében. A megjelentek között volt dr. Gyeloni János főispán és neje, Keserű János alispán és neje. A hangversenyen közreműködött Vtra Viola, a bécsi állami operaház énekesnője, Rózsa Nándor a magyar állami opera ház éneke. A polgári zenészekkel megerősített honvédzenekart Lóránd Márton főkéntörökére karnagy vezényelte. A közönség színi nem akaró tapsokkal köszönte meg az előadóművészek és a karnagy, valamint a kőtűző zenekar számait. Előadás után ráadásokkal kedveskedtek a művészek a közönség tapsaira. A különösen megrendezett hangversenyt a pécsi munkaszolgálatosok agilis főtűkára, Geller Brumó és Frankfurter István rendezték.

— Kiss József halálának évfordulóján a „Kiss József Cserkészcsapat” Billes Ármán parancsnok vezetésével megjelent a nagy költő sírjánál, ahol a csapat nevében koszorút helyeztek el és dr. Szigó László rabbi a csapat felkésze, emlékeit mondta.

— Házasság. Beck Zsuzsa Kiskunmajsa és Gotlieb György Vasvár, december 25-én házasságot kötöttek. (M. k. é. h.)

— „Törát avatott a szeghalmi hitközség” címmel legutóbbi számunkban megjelent közleményel kapcsolatban a következőket közlik velünk: A Tóra-szentelési szertartáson Kárpáti Gyula rabbi jelölt mondta az avató beszédet. A kántori funkciót Guttmann Zsigmond rabbi helyettes és Eischer Márk látta el. Az ünnepély második részében Kallus Nándor hitközségi elnök üdvözlő szavai, dr. Nussbaum Károly díszelnök magasaróttú beszéde után tartotta meg nagyhatású ünnepi beszédét az Országos Izraeli Iroda kiküldöttje Kárpáti rabbi jelölt. Ezután került sor Guttmann Zsigmond rabbi helyettes, Friedmann Jónás lelkilomgondnok és a környező vidéki helyek kiküldöttjeinek beszédeire.

Gyermekszerező házvezetőnő 14 hónapos kislányt molle felvelel. „Perfekt” jelölésre a kiadónak.

ORTHODOX, gyermekszerező házvezetőnő azonnalra felveszek. Mindecs van. Cím: Mátyás János ut. 5. Friedländer Sándorné, úr.

TENTIL SZAKMÁRA

üzletet keres

Léte vagy társulás alapján vidéki városban „Agilis szakember” jelölésre.

HÉBERBETŰS TÁSKAIRÓGÉP

Hermes Baby, új, eladó. Sárli, Somogyi Béla ut. 9.

URIEMPER RÉSZERE BUTO. RÖZÖTT SZOBA ALBERLETHE KIADÓ. Cím: VI. Nagymező-utca 8. I. emelet 4.

Kétféves fluszkához gyermekszerező, képzett nevelőnő keresünk,

40—50 éves nők jelentkezzenek. Cím a kiadónak.

5 EV UTÁN Oroszországhól most hazatért 23 éves filmriporter, ki perfekt orosz, állást keres. Felkál Róbert, V., Sallai István-utca 4. I. emelet 3.

NE DOBJA EL rém nyakkendőit. cionisták újakibba musz. özege. H. R. ut. V., Thuro-kő 10 I. 2. Cím kérésre érke megyek.

Borotválkozzon

avatódi „HARAB” svájei

villanyönbortvával

Válási szempontból kifogás má nem esik Használati kényv és kékes Kapható jobb drogárakban, késes és elektromos szakképzésben Ha valahol még nem kapható, nevé forduljon a Képeslethez: Készletile és T. A. Budapest, V., Sas-utca 11. Telefon: 122—429

SZÉCHÉNYIHEGYEN, a fogas végállomásától 2 percre, újonnan berendezett villában, a Noémi Gyermekintézet egész éven át nyitva. Orth. ellátás, játék, sport, tanulás, pedagógus felügyeletével. Érdeklődés: Agoston ut. 3 v. Felső-utca 11. Telefonszám: 161—812.

LEGDISZKRÉTEBB HÁZASSÁG-KÖZVETÍTÉS Szv. Kovácsné-nál, Húgyes Endre-utca 15. I. 9.

CINOS, intelligens, főmlelő urak, és nyugdíjas állású és lakással rendelkező, keres megfelelő ezisztenciát bíró leányt, főmlelő élettársat

45 éves „Hugom részere” jelölésre Boroshe. András-ut. 14.

MUSZ ÖZVEGYE, 38 éves, házvezető, berendezett lakással önálló keresettel, jobb iparos személyben ÉLETTÁRSAT keres. Öt éves gyermekem van ki opukára vágyik. „Bízalom” jelölésre a kiadónak.

51 ÉVES, nyugdíjas nő vagyok, megismerkednék hozzáillő, intelligens emberrel, házasság céljából. Főkéntörökére, berendezett lakással rendelkezem. „Megértő” jelölésre a kiadónak.

Önálló asztalos megismerkedne HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL.

20—25 ig, komoly, szolid nével, lehet özege is. Gazdaság nem fontos. Eszleg he is nőstén. Csak komoly választ kérek. „R. M.” jelölésre a kiadónak.

EGYEDÜLLŐ, esinos urak, leány, női hozományval és 2 szobás főkéntörökére lakással férjhez menné, korrekt, ezisztenciával rendelkező, 50 év körüli urakhoz. „Lelki harmónia” jelölésre a kiadónak.

Jómegjelenésű, huszonhat éves fiatal ember, női szabó

benősülne

„Iparos és kereskedő” jelölésre a kiadónak.

64 éves özege házasság céljából

megismerkedne 50—55 éves özege vagy elvált asszonnyal. „Szerény asszony” jelölésre a kiadónak.

ESKÜVŐRE

Férfi és nő ruhák és belépők kölcsönzése és vétele. Vidékre is. RÓTH. Akácfa-utca 6. Üzlet. TEL.: 421-290.

37 éves

csinos, önálló üzlettel bíró aszszony megismerkedne jószívaltal, urral,

házasság céljából

„Intelligens” jelígre a kiadóba.

Komoly, dolgozó nő, intelligens, biztos egzisztenciával rendelkező **élettársat keres**

45-50 ig. Vidéki is lehet. „Nyugodt otthon 48” jelígre a kiadóba.

FÉRJEZADNÁM 24 éves, feltűnő szép alkalmazottunkat, jólmenő üzlettel, 2 szobás lakással, munkaszerető kereskedőhöz. „Csak meghízható” jelígre a kiadóba.

JÖMEGJELENÉSÜ, musz özvegye, 54 éves, 60 ezer forinttal, 2 szobás modern, szépen berendezett főbérleti lakással, keres hozzáillő, egzisztenciával rendelkező szomszédai **élettársat**, 60-ig. „Abszolút korrekt 1948” jelígre a kiadóba.

1000 forintos tisztviselői álláshoz juthat

azon 35-45 év közötti, intelligens ur, ki **házasság céljából** megismerkedne szőke, jóalakú nővéremmel, kiúnc kétszobás, komfortos, berendezett lakása. \$20 forintos biztos állása van. „Meleg otthon 4.048” jelígre a kiadóba.

A VAC HIREI

Mozgamos és sikeres hete volt a VAC-nak a Lucszó 1947. polgári év utolsó hete. A felszabadulás óta első ízben mekkorai versenyen az egyesület nőtagjai és Magyarországi 3. osztály bajnokai között, muszabadykorszakban a női verseny 25. az első 4 helyezett nyerte el. Győzött és bajnok lett Sándor Sándor, 2. Hódor Hódor, 3. Bércs Ási, 4. Weisz Magda. Eredményt várják Dáksban Zoltáné (női) nyertnek további szereplést.

Ugyanek a múlt héten került előadásra Magyarország tornászainak sága az 59 éves férfi férfiak között. Ezt a versenyt most már másodszor nyerte meg a VAC „láncok” vezetésű: Dáksban Zoltáné.

Az asztali tenisz szövetség meghívására a VAC országos bajnoki versenyre rendezett. Másodszorú férfi bajnok lett Vidor Pál, másodszorú női bajnok 2. lett Fischer Anni, az országos kővetőversenyben 3. lett Mordelovics Vilmos. A verseny sikeres rendezése Duxer József tanár, a VAC sportvezetőjének érdeme.

Schulz Jenő cég

Órás-ékszerész (órarájvitás)

VII. Wesselényi-u. 6., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész

NÉTEL! Tel.: 422-345. ELADÁS!

Akik jelíges hirdetésekre

között válaszaikat személyesen hozzák be a kiadóhivatalba, leveleiket a hivatal ajtaján felszerelt levélszekrénybe is bedobhatják.

ZSIDÓ ÜRKEKÖR legmegbízhatóbb házasságközvetítője
GOLDNÉ
VII. Alsóerdősr 8. sz. 2.
Telefon: 221-349

Negyvenhét éves, csinos, vidám, barna özvegyasszony, önálló iparral és lakással

férjhezmenne.

„Pénzem nincs” jelígre.

Házasság céljából

megismerkednék 18-24-ig, rendszer, szép, intelligens leánnyal. „Üzleti érzék” jelígre a kiadóba.

Lehetőleg vidéki, kinondottan csinos és jómódú leányt vagy musz özvegyt **feleségül** venne Budapest, vezető pozícióban lévő, 31 éves banktisztviselő. Levelei „Jó kedélyű” jelígre a kiadóba.

KERESSEM A PÁROM! Üzletet kedvelő, 30-35 éves, molett, barna hölgy személyében. En önálló jobb iparos vagyok. Februári esküvő. „Pénz nem minden” jelígre a kiadóba.

60-65 ÉVES, korrekt, komoly urral szeretnék megismerkedni házasság céljából, molett, de mindenképpen csinos, önálló és lakással rendelkező, igazi asszony. „Talan” jelígre a kiadóba.

NAGY ekzsztégum miatt ezután próbálkozom. 34 éves férfi-konfektós szabómester vagyok. Saját műhelyem van. Benősnék konfektós ruhafüzetbe vagy üzembe. Feltétlenül csinos és komoly szándékú hölgyek leveleit várom. „Gyors elhatározás” jelígre a kiadóba.

Főbérleti lakással férjhezmenne piaci árusnő

Ölven év körüléhez. „Egyszerű 947” jelígre a kiadóba.

34 ÉVES csinos zenéértő musz-özvegy-leányom részére jömegejelenő-ü intel-Berms

férjet keresek

45-54. ki segítőtárs lenne üzletben és szeretni. Apja kisgyermekén k. Tei-jeannai őszinte levelet díszkártya mellett. „Zenekedvelő 3” jelígre a kiadóba kerül. Mindenféle közvetítés kizárva.

Ötvennyete éves, fiatalos, csinos, közepmagas, deportált özvegy, háromszobás összkomfortos, szépen berendezett lakással **férjhezmenne**, hozzáillő, biztos egzisztenciával rendelkező urhoz. „Hüség” jelígre a kiadóba.

Társaságban legdiszkréttebb házasság-

közvetítő. **Doktorné**
Király-u. 67. I. 1. Telefon: 421-930

KERESSEK ÉLETTÁRSUL egy 48-52 év közötti, jömegejelenő-ü emberrel, komoly kereskedő, ki minél jó kereskedő hír vagy játékszámokban megállja a helyét vidéki nagy városban. „Benősnék” jelígre leveleket a kiadóba.

KÖVETNI SZERETNEM két testvérem példáját, kik vidéken megtalálják boldogságukat. **48 éves, musz özvegye**, jó gazdaszszony és üzletasszony **férjhezmennek**, esetleg vidékre is. Válaszokat 55 éves korig. „Szolid” jelígre a kiadóba.

33 ÉVES, előnyös külsejű, jó szervezőképességgel és üzleti érzékkel rendelkező **tisztviselő** nősülne. Részletes választ kér. „Együtt egymásért” jelígre a kiadóba.

Megnősülne

29 éves, jömegejelenő-ü, vidéken üzlettel, szépen berendezett lakással rendelkező **férj. 15-20.000 forint szükséges.** Egy gyermek nem akadály. „Mátka” jelígre a kiadóba.

DAVIDOVICSNÉ

házasságközvetítő irodája
Erzsébet körút 35., III. 12. dől-
után 4-től, komoly, előkelő
megbízások

20 éves kereskedő ösémel megnősíteném.

Szolid, korrekt, intelligens, csinos férfi. Csak benősnékéről lehet szó. Teljes című választ. „Dr. F” jelígre a kiadóba.

Férjhezmenne

Önálló iparral, lakással, csinos urival, olyan intelligens, önálló iparoshoz, lehetőleg cipőszakszámabellihez, 42-48-ig, aki nek később kedve van legálisan Erche kíváncsiorohit. „Komoly lehetőség” jelígre a kiadóba.

Négy csinos üzletasszony jószívaltal, 45-55 éves urak ismeretségét keresik

házasság céljából

„Ki ki alapon” jelígre a kiadóba.

FÉRJHEZMENNE 23 éves, volt deportált, árva, vidéki, egyszerű leány, ki jelenleg a fővárosban állásban van, oly egyénhez, ki őt meleg családi fészekhez juttatná. „Gyermek nem akadály 40” jelígre a kiadóba.

A zsinagóga naptára

Január 1, csütörtök: Tévész 19. péntek: 20, szombat: 21, vasárnap: 22, hétfő: 23, kedő: 24, szerda: 25, csütörtök: 26.

Szombaton, január 3-án hétfő szünet: Somausz, hétfőre: Jesája XXVII, 6-XXVIII, 13 és XXIX, 22-23.

IMÁIDOK:

Ima- házak	Pén- tek	Szombat				Vasar- nap	
		ke- zde	rege- lő	u- ta	este	ke- zde	este
Dohány	7/45	7/16	10/45	4/57	7/45	7/45	7/45
Rumbach	7/45	7/10	4/57	7/45	7/45	7/45	7/45
Bethlen	7/45	7/10	4/57	7/45	7/45	7/45	7/45
Csáky	7/45	7/10	4/57	7/45	7/45	7/45	7/45
Dózsa	7/45	7/10	4/57	7/45	7/45	7/45	7/45
Nagyfuv.	7/45	8-4	4/57	7/45	7/45	7/45	7/45
Fáva	7/45	9-4	4/57	7/45	7/45	7/45	7/45
Zugló	7/45	7/10	4/57	7/45	7/45	7/45	7/45
Finárvah.	7/45	7/10	4/57	7/45	7/45	7/45	7/45
Leányvár.	7/45	7/10	4/57	7/45	7/45	7/45	7/45

Péntek esti gyertyagyújtás:
3 óra 55 perckor.

BUDAI ISTENTISZTELETEK

Január 2-án pénteken este 6 óra-
kor, január 3-án szombaton d. 2-
3-11 órakor, január 3-án szombaton
d. u. 4 órakor Oneg Sabbat a III.
Kunfi Zsigmond-u. 49. sz. alatt, to-
nássteremben. A II. Torockó-utca
6/b. szám a. imaházban szombaton
reggel 10 órakor, 10 óráznap reggel
10 órakor. (Törölvesztő napokon 7
órákor.) Istentisztelet helye. III.
Kunfi Zsigmond-u. 49. XI. Bocskai-
ut. 37., II. Torockó-utca 6/a. és
péntek este 6 óra. Pó-utca 12.

Obudai Istentiszteletek kez-
dele a Lajos-utcai templomban:
péntek este 7/45, szombaton dél-
előtt 9 órakor.

A Zsidó muzeum a téli hónapok alatt zárva

35 ÉVES, musz özvegye va-
gyok, komoly urimber ismer-
etségét keresem házasság cél-
jához. Főbérleti lakással és
műhellyel rendelkezem. „Sza-
hadag” jelígre a kiadóba.

UJÉLET

MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VII. Síp-u. 12. - Telefon: 423-930

Kiadóhivataladonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK
ORSZÁGOS IRODAJA

Felolós szerkesztő és felolós kiadó:

ROOZ REZSÓ

Beküldött kéziratokat nem ör-
zünk meg a vrszakúddésükre
nem vállalkozunk

Előfizelési díjak: egész évre
48 Ft. félre 24 Ft. negyed-
évre 12 Ft. Takarékpénztári
csikk száma száma: 26.200.

Nyomatott a Globus nyomdai má-
tétel rt. körforgóvein.

Fel nyomdavezető: Marcell Antal
Budapest, VI. Aradi-utca 8.